

مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی

خلاصه یافته‌های

گزارش شاخص آمادگی کسب و کار

(BusinessReady) بانک جهانی-۲۰۲۴

معاونت بهبود فضای کسب و کار

آذر ۱۴۰۳

خلاصه یافته‌های گزارش
شاخص آمادگی کسب و کار (BusinessReady)
بانک جهانی-۲۰۲۴

معاونت بهبود فضای کسب و کار

آذر ۱۴۰۳

مقدمه

گروه بانک جهانی در حال اجرای یک پروژه جدید به نام آمادگی کسب و کار (Business Ready) برای ارزیابی سالانه محیط کسب و کار و سرمایه‌گذاری در سراسر جهان از سال ۲۰۲۴ است. پروژه آمادگی کسب و کار با هدف دستیابی به اهداف دوگانه بانک جهانی یعنی از بین بردن فقر و کمک به افزایش رفاه در جوامع از طریق حمایت از اصلاح سیاست‌ها، اطلاع‌رسانی توصیه‌های سیاستی خاص و ارائه داده‌ها برای تحقیقات سیاست‌های توسعه، با تمرکز بر ارزیابی چارچوب‌های تنظیم‌گری، ارائه خدمات عمومی مرتبط معطوف به شرکت‌ها و همچنین کارایی عملیاتی که چارچوب‌های نظارتی و خدمات عمومی در عمل با آن ترکیب می‌شوند، ایجاد شده است. این شاخص بر ده مؤلفه تمرکز دارد که شامل چرخه عمر شرکت و مشارکت آن در بازار از ابتدای تأسیس، فعالیت (یا گسترش) و بسته شدن (یا سازمان‌دهی مجدد) یک کسب و کار است. هدف پروژه آمادگی کسب و کار این است که مجموعه ابزارهای جامعی بسازد تا به حدود ۱۸۰ کشور این امکان را بدهد که تا سال ۲۰۲۶، تنظیمات دقیقی را که برای توسعه بخش خصوصی پویا نیاز است، ایجاد کنند. ترکیبی از شرایطی که فقر را کاهش می‌دهد، رفاه مشترک را افزایش می‌دهد و گذار به یک اقتصاد کم‌کربن را تسریع می‌کند. هدف این پروژه تسریع در توسعه هوشمند با تشویق رقابت سالم بین کسب و کارها و کشورها است. نتیجه این پروژه، معرفی مجموعه داده‌هایی با جزئیات شگفت‌انگیزی است که تقریباً ۲۰۰۰ داده برای هر کشور را شامل می‌شود و به کسب و کارها کمک می‌کند تصمیمات بهتری درباره محل و نحوه فعالیت خود بگیرند. این اطلاعات دولت‌ها را به اتخاذ سیاست‌های بهتر از طریق یادگیری از یکدیگر تشویق می‌کند و به محققان در سراسر جهان اجازه می‌دهد تا به تلاش برای بهبود توسعه بخش خصوصی جهانی بپیوندند.

در این گزارش، ترجمه‌ای از خلاصه اجرایی (Executive Summary) نتایج اولین اجرای طرح «آمادگی کسب و کار» که توسط بانک جهانی در ۵۰ کشور جهان در سال ۲۰۲۴ انجام شده، ارائه شده است. سال آینده، این پروژه شامل بیش از ۱۰۰ کشور خواهد بود و در سال پوشش آن به حدود ۱۸۰ کشور گسترش خواهد یافت. جمهوری اسلامی ایران در سال ۲۰۲۶ به این پروژه خواهد پیوست. امید است که بررسی ابعاد مختلف یافته‌ها و نتایج این گزارش بتواند به ترسیم نقشه راه کشورمان برای مشارکت مؤثر در این پروژه جهانی کمک نموده و ضرورت اتخاذ آمادگی‌های لازم طی دو سال آینده برای ارتقای جایگاه ایران در حوزه محیط کسب و کار در نخستین ارزیابی بین‌المللی بانک جهانی (به روش جدید) را آشکار سازد.

۱- آشنایی با ویژگی‌ها و روش‌شناسی گزارش

۱-۱- توسعه بخش خصوصی و نقش محیط کسب و کار

یک بخش خصوصی پویا، محور اصلی برای پایان دادن به فقر شدید و افزایش رفاه همه افراد است. عملکرد خوب بخش خصوصی منجر به تحریک نوآوری و کارآفرینی می‌شود. این بخش می‌تواند فرصت‌های اقتصادی را برای افرادی که بیشتر به آن‌ها نیاز دارند، فراهم کند. همچنین منجر به استفاده کارآمدتر و پایدارتر از منابع طبیعی می‌شود. امروزه، بخش خصوصی حدود ۹۰ درصد از مشاغل، ۷۵ درصد از سرمایه‌گذاری‌ها، بیش از ۷۰ درصد از تولید و بیشتر از ۸۰ درصد از منابع درآمدی دولت‌ها در کشورهای در حال توسعه را شامل می‌شود. با این حال، از زمان بروز بحران مالی جهانی در سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۹، این بخش دچار رکود شده و سرمایه‌گذاری خصوصی در کشورها به طور قابل توجهی کاهش یافته است. انتظار می‌رود رشد سرمایه‌گذاری بین سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ به طور متوسط تنها ۳٫۷ درصد باشد که تقریباً نصف نرخ آن در دو دهه گذشته است. بخش خصوصی باید برای مواجهه با چالش‌های توسعه‌ای قابل توجه، پویا و مقاوم‌تر شود. فقط در دهه آینده، جهان باید سالانه برای ۴۴ میلیون جوان، شغل ایجاد کند که ۳۰ درصد آن‌ها باید در آفریقا ایجاد شوند. برای پایان دادن به فقر شدید در ظرف یک دهه، بیشتر کشورهای کم‌درآمد باید رشد تولید ناخالص داخلی حدود ۹ درصد را در هر سال محقق کنند. کشورهای در حال توسعه برای رهایی از «تله درآمد متوسط» به رشد تولید ناخالص داخلی بیش از ۵ درصد در سال در طی دوره‌های طولانی نیاز دارند. این کشورها برای مقابله با تغییرات اقلیمی و دستیابی به دیگر اهداف کلیدی توسعه جهانی تا سال ۲۰۳۰، نیاز به افزایش قابل توجهی در سرمایه‌گذاری (حدود ۲٫۴ تریلیون دلار آمریکا در سال) دارند. این چالش‌ها فراتر از ظرفیت دولت‌ها برای حل آن‌ها به تنهایی است. هر برنامه اجرایی برای غلبه بر آن‌ها به نوعی به توسعه بخش خصوصی وابسته است به گونه‌ای که سرمایه خصوصی را بسیج کرده و منافع آن را برای کسب و کارها، کارآفرینان، کارگران و جامعه به طور کلی حداکثر کند. این امر نیازمند پاسخ به برخی سؤالات حیاتی است: اجزای دقیق یک محیط کسب و کار که می‌تواند چنین مزایایی را ارائه کند چیست؟ کدام کشورها در ایجاد آن محیط بهترین عملکرد را داشته‌اند و دیگران چگونه می‌توانند از آن‌ها بیاموزند؟ کدام سیاست‌ها باید معرفی یا تقویت شوند؟ کدام سیاست‌ها باید حذف شوند؟

۲-۱- آمادگی کسب و کار و نقش آن در ارزیابی محیط کسب و کار

آمادگی کسب و کار یک پروژه جدید جمع‌آوری و تحلیل داده از گروه بانک جهانی است که به ارزیابی محیط کسب و کار و سرمایه‌گذاری در سطح جهانی می‌پردازد و گزارش آن به صورت سالانه منتشر می‌شود. این پروژه یک ابزار کلیدی برای استراتژی جدید گروه بانک جهانی به منظور تسهیل سرمایه‌گذاری خصوصی، ایجاد شغل و بهبود بهره‌وری است تا به کشورها در جهت سرعت بخشیدن به توسعه به شیوه‌های جامع و پایدار کمک کند. این پروژه جایگزین و بهبود یافته پروژه قبلی بانک جهانی به نام «سهولت انجام کسب و کار» (Ease of Doing Business) است. این پروژه رویکردی متعادل‌تر و شفاف‌تر نسبت به ارزیابی محیط کسب و کار و سرمایه‌گذاری یک کشور را منعکس می‌کند و بر اساس توصیه‌ها و نظرات صدها کارشناس از داخل و خارج از گروه بانک جهانی، از جمله دولت‌ها، بخش خصوصی و سازمان‌های جامعه مدنی ساخته شده است. آمادگی کسب و کار، ارزیابی کمی از محیط کسب و کار را به صورت سالانه و با پوشش جهانی ارائه می‌دهد. هدف این پروژه این است که سنجه‌های قانونی و واقعی را متعادل کرده و تضمین کند که داده‌های تولید شده هم برای مقایسه میان کشورها مناسب باشد و هم نماینده وضعیت هر کشور باشد. داده‌ها و روش‌های استفاده شده در این پروژه هم از نظر دقت و هم از نظر شفافیت نسبت به داده‌های «سهولت انجام کسب و کار» بهتر هستند. این داده‌ها قضاوت‌های بیش از ۲۵۰۰ کارشناس در زمینه محیط کسب و کار و پاسخ‌های نظرسنجی بیش از ۲۹۰۰۰ کسب و کار را در خود جای داده‌اند.

۳-۱- مقایسه ویژگی‌های کلیدی «سهولت انجام کسب و کار» و

«آمادگی کسب و کار»

در سال ۲۰۲۱، مدیریت ارشد گروه بانک جهانی تصمیم به توقف گزارش و جمع‌آوری داده‌های «سهولت انجام کسب و کار» گرفت. همچنین اعلام کرد که رویکرد جدیدی برای ارزیابی محیط کسب و کار و سرمایه‌گذاری توسعه خواهد یافت: پروژه آمادگی کسب و کار. این پروژه جدید به مشاوره‌های کارشناسان گروه بانک جهانی و توصیه‌های دانشگاهیان و کارشناسان واجد شرایط از خارج از این نهاد و همچنین به بازخوردهای یک فرآیند مشاوره گسترده با کارکنان دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی در کشورهای مختلف متکی است. در ادامه به برخی تفاوت‌های این دو طرح به شرح زیر اشاره می‌شود:

❏ تمرکز پروژه «سهولت انجام کسب و کار» بر ارزیابی محیط کسب و کار برای شرکت‌های کوچک و متوسط بود، درحالی‌که پروژه «آمادگی کسب و کار» به‌طورکلی برای توسعه بخش خصوصی هدف‌گذاری شده است.

❏ پروژه «سهولت انجام کسب و کار» بر تنظیم‌گری مقررات برای بنگاه‌ها متمرکز بود و مقداری هم به خدمات عمومی توجه داشت. در مقابل، آمادگی کسب و کار علاوه بر ارزیابی تنظیم‌گری مقررات، کیفیت تنظیم‌گری مقررات و ارائه خدمات عمومی مرتبط را نیز بررسی می‌کند و همچنین سهولت رعایت چارچوب‌های تنظیم‌گری مقررات و استفاده مؤثر از خدمات عمومی مرتبط با بنگاه‌ها را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. تمامی مؤلفه‌های موردبررسی آمادگی کسب و کار تحت سه رکن ساختاربندی شده‌اند: (۱) چارچوب تنظیم‌گری مقررات، (۲) خدمات عمومی و (۳) کارآیی عملیاتی.

❏ علاوه بر این، پروژه جدید نه تنها توانایی انجام کسب و کار برای هر یک از بنگاه‌ها (انعطاف‌پذیری بنگاه) را ارزیابی می‌کند، بلکه جنبه‌های جامع و پایدار توسعه بخش خصوصی (منافع اجتماعی) را نیز در نظر می‌گیرد.

❏ برای جمع‌آوری داده‌ها، آمادگی کسب و کار از ۲۱ پرسشنامه استفاده می‌کند، درحالی‌که «سهولت انجام کسب و کار» تنها از ۱۱ پرسشنامه استفاده می‌کند. در سال اول این پروژه، داده‌هایی در مورد تقریباً ۱,۲۰۰ شاخص (از حدود ۲,۰۰۰ داده) برای هر کشور جمع‌آوری شد.

❏ همچنین این پروژه تمامی مؤلفه‌های اصلی مرتبط با چرخه حیات یک بنگاه را پوشش می‌دهد، درحالی‌که «سهولت انجام کسب و کار» گاهی اوقات مؤلفه‌های حیاتی مانند نیروی کار را نادیده می‌گرفت.

❏ پروژه «سهولت انجام کسب و کار» داده‌ها را از طریق مشاوره‌های کارشناسی و مطالعات موردی گسترده با فرضیات دقیق جمع‌آوری می‌کرد و تنها به بررسی جنبه‌های قانونی یا واقعی و نه به‌صورت یکنواخت از هر دو می‌پرداخت. در مقابل، آمادگی کسب و کار، مشاوره‌های کارشناسی و نظرسنجی‌های بنگاه‌ها را ترکیب می‌کند تا دیدگاهی متعادل از جنبه‌های قانونی و واقعی را به دست آورد. این امر منجر می‌شود آمادگی کسب و کار بتواند تعادل بهتری بین قابلیت مقایسه داده‌ها در کشورهای مختلف ایجاد کند.

❏ پروژه «سهولت انجام کسب و کار» عملکرد کشورها را بر اساس رتبه‌بندی‌ها و امتیازها ارزیابی می‌کرد و بر رتبه‌بندی‌های کلی تمرکز داشت تا توجه عمومی را جلب کرده و اصلاحات را

تشویق کند. در مقابل، آمادگی کسب و کار از شاخص‌های کمی تفکیک شده استفاده می‌کند و امتیازها را بر اساس مؤلفه و رکن تجمیع می‌کند. این رویکرد نواحی خاص برای اصلاح را شناسایی کرده و اصلاحات را بدون بزرگ‌نمایی رتبه‌بندی‌های کلی کشور تشویق می‌کند.

❶ درحالی‌که «سهولت انجام کسب و کار» شهرهای اصلی کسب و کار را در ۱۹۱ کشور و دومین شهرهای بزرگ کسب و کار را در ۱۱ کشور پوشش می‌داد، هدف آمادگی کسب و کار این است که پوشش وسیع‌تری درون و بین کشورها داشته باشد و پوشش مؤلفه‌های مختلف را بر اساس اینکه آیا تنظیم‌گری مقررات به صورت ملی یا محلی هستند، ارائه دهد.

❷ پروژه آمادگی کسب و کار مانند «سهولت انجام کسب و کار»، هر سال داده‌ها را برای شاخص‌ها بر اساس مشاوره‌های کارشناسی به‌روزرسانی می‌کند. این پروژه برای داده‌های حاصل از نظرسنجی‌های سطح بنگاه، داده‌ها را برای مجموعه‌های مختلفی از کشورها هر سال به‌روزرسانی می‌کند که منجر به داده‌های پایدار برای هر کشور در یک چرخه سه‌ساله می‌شود.

۴-۱- چارچوب تحلیلی آمادگی کسب و کار: ده مؤلفه، سه رکن، سه موضوع بین‌رشته‌ای

۴-۱-۱- ده مؤلفه

آمادگی کسب و کار بر اساس مؤلفه‌های ضروری برای توسعه بخش خصوصی سازمان‌دهی شده است که به مراحل مختلف چرخه حیات یک بنگاه و مشارکت آن در بازار در حین راه‌اندازی، فعالیت (یا گسترش) و انحلال (یا بازسازی) یک کسب و کار مربوط می‌شود (شکل ۱). این ۱۰ مؤلفه شامل موارد زیر است: ورود به کسب و کار، محل کسب و کار، اتصالات آب، برق و اینترنت، نیروی کار، خدمات مالی، تجارت بین‌الملل، مالیات، حل و فصل اختلافات، رقابت در بازار و ورشکستگی کسب و کار. لازم به ذکر است اگرچه ورود به کسب و کار و ورشکستگی کسب و کار مراحل روشن آغاز و پایان یک بنگاه هستند، هشت مؤلفه می‌توانند در توالی‌های مختلف در طول مراحل عملیات و گسترش یک بنگاه رخ دهند. این مؤلفه‌ها به هیچ‌وجه به معنای یک پیشرفت خطی در چرخه حیات یک شرکت نیستند و به‌طور دقیق پیشنهاد نمی‌شود که این مخلفه‌ها باید به‌گونه‌ای ترتیب داده شوند که ارزیابی کلی از محیط کسب و کار بر اساس مراحل معمول چرخه حیات یک بنگاه ارائه دهد.

شکل ۱- مؤلفه‌های آمادگی کسب و کار به مراحل مختلف چرخه زندگی یک بنگاه و سه موضوع بین‌رشته‌ای را نیز بررسی می‌کنند.

۲-۴-۱- سه رکن

آمادگی کسب و کار برای هر مؤلفه، به سه رکن توجه می‌کند: رکن اول، چارچوب تنظیم‌گری مقررات؛ رکن دوم، خدمات عمومی؛ و رکن سوم، کارایی عملیاتی.

۱-۴-۲-۱- رکن اول: چارچوب تنظیم‌گری مقررات

این رکن شامل قوانین و تنظیم‌گری مقرراتی است که شرکت‌ها باید در حین راه‌اندازی، فعالیت (یا گسترش) و انحلال (یا بازسازی) یک کسب‌وکار از آن‌ها پیروی کنند. شاخص‌ها در این رکن بین قوانین و تنظیم‌گری مقرراتی که شفافیت، عدالت و پایداری محیط کسب‌وکار را ترویج می‌کنند و آن‌هایی که به‌طور غیرضروری فعالیت کارآفرینی را محدود می‌کنند، تمایز قائل می‌شوند. به‌عنوان مثال، در نظر بگیرید که عملکرد ۵۰ کشور در مورد شاخص‌های زیر که در چارچوب تنظیم‌گری مقررات جمع‌آوری شده‌اند، چگونه باهم متفاوت است.

❏ تأیید هویت مالکان، طبق قانون در ۶۸ درصد از کشورها الزامی است که پاسخگویی کسب‌وکار و تلاش‌های ضد پول‌شویی را تقویت می‌کند (مؤلفه ورود به کسب‌وکار).

❏ مرخصی سالانه با حقوق و مرخصی استعلاجی به ترتیب در ۷۲ و ۸۸ درصد کشورها به‌طور قانونی الزامی است که به کارگران اجازه می‌دهد بدون خطر از دست دادن درآمد یا کارشان زمان لازم برای بهبودی را داشته باشند.

❑ در ۹۰ درصد از کشورها، چارچوب‌های تنظیم‌گری مقررات توافقات ضد رقابتی بین بنگاه‌ها را ممنوع می‌کنند و این امر تولید و کیفیت محصول را افزایش می‌دهد (رقابت در بازار).

❑ قوانین و تنظیم‌گری مقررات مربوط به معاملات خارجی نیز مسئله‌ای سیاستی است که شناسایی قراردادهای الکترونیکی صادرشده از خارج (۷۷ درصد از کشورها)، امضای الکترونیکی خارجی (۷۵ درصد از کشورها) و عدم وجود محدودیت برای پرداخته‌ای الکترونیکی فرامرزی (۷۱ درصد از کشورها) گواه بر آن است (تجارت بین‌الملل).

❑ تسهیل حل و فصل سریع اختلافات تجاری نیز یک مسئله تنظیم‌گری مقررات است، به‌طوری‌که تنها ۸ درصد از کشورها به‌طور قانونی یک استاندارد زمانی برای چهار رویه‌ای که توسط آمادگی کسب و کار اندازه‌گیری شده‌اند را ارائه می‌دهند و ۶۶ درصد از کشورها الزام به شناسایی و اجرای آرای دادگاه‌های خارجی را می‌طلبند (حل و فصل اختلافات).

۲-۲-۴-۱- رکن دوم: خدمات عمومی

این رکن شامل امکاناتی است که دولت‌ها برای حمایت از رعایت تنظیم‌گری مقررات و همچنین نهادها و زیرساخت‌هایی که فعالیت‌های کسب و کاری را ممکن می‌سازند، فراهم می‌کنند. شاخص‌ها در این رکن محدود به دامنه محیط کسب و کار در زمینه‌های مرتبط با چرخه حیات بنگاه هستند و بر جنبه‌هایی مانند دیجیتالی سازی، قابلیت همکاری خدمات دولتی و شفافیت تأکید می‌کنند. به چند نمونه از شاخص‌های جمع‌آوری شده در خدمات عمومی توجه کنید.

❑ درحالی‌که ۹۲ درصد از کشورها دارای درگاه‌های الکترونیکی مالیاتی برای مالیات‌دهندگان هستند، تنها ۴ درصد از آن‌ها هر سه ابزار خدمات خودمحور الکترونیکی که توسط آمادگی کسب و کار اندازه‌گیری شده‌اند (ریات‌های گفتگو، همایش‌های الکترونیکی و آموزش الکترونیکی) را در وب‌سایت خود ارائه داده‌اند (مالیات).

❑ به‌طور مشابه، درحالی‌که ۹۲ درصد از کشورها دارای دفاتر و ثبت‌های اعتباری عملیاتی هستند، داده‌های مربوط به نهادهایی نظیر خرده‌فروشان، بازرگانان و شرکت‌های خدمات عمومی تنها در ۲۰ درصد از کشورها جمع‌آوری و توزیع می‌شوند (خدمات مالی).

❑ همچنین، تنها ۲۱ درصد از کشورها تمامی هفت ویژگی مدیریت مرزی هماهنگ شده‌ای را که توسط آمادگی کسب و کار اندازه‌گیری شده‌اند، اجرا می‌کنند (تجارت بین‌الملل).

❑ نوآوری در برخی کشورها همچنان چالشی باقی مانده است، به طوری که ۲۶ درصد از کشورها تنها دارای شتاب دهنده‌ها یا مراکز رشد نوآوری هستند یا هیچ کدام از این‌ها را ندارند (رقابت در بازار).

❑ درنهایت، تنها ۴۴ درصد از کشورها دادگاه‌های عملیاتی با تخصص ویژه در زمینه ورشکستگی دارند (ورشکستگی کسب و کار).

۳-۲-۴-۱- رکن سوم: کارایی عملیاتی

این رکن سهولت رعایت چارچوب تنظیم‌گری مقررات و استفاده مؤثر از خدمات عمومی که به طور مستقیم به بنگاه‌ها مربوط می‌شود را ارزیابی می‌کند. درنهایت، به چند شاخص انتخابی در مورد کارایی عملیاتی توجه کنید.

❑ فرآیند ثبت نام یک بنگاه داخلی بین ۳ تا ۸۰ روز در کشورهای مورد بررسی متفاوت است، درحالی که شرکت‌های خارجی ممکن است تا ۱۶ روز منتظر بمانند (ورود به کسب و کار).

❑ دریافت مجوز مربوط به ساخت و ساز به طور متوسط ۳۰ روز در کشورها طول می‌کشد، اما این زمان در برخی موارد می‌تواند به ۱۲۰ روز افزایش یابد. اخذ مجوز محیط زیست عموماً نیاز به زمان بیشتری دارد، به طور متوسط ۲۱۸ روز و در برخی موارد حتی بیش از دو سال (محل کسب و کار) طول می‌کشد.

❑ شرکت‌ها به طور متوسط چهار بار قطع برق در ماه را تجربه می‌کنند، اگرچه این تعداد در برخی کشورها می‌تواند به ۲۲ بار در ماه برسد (خدمات عمومی).

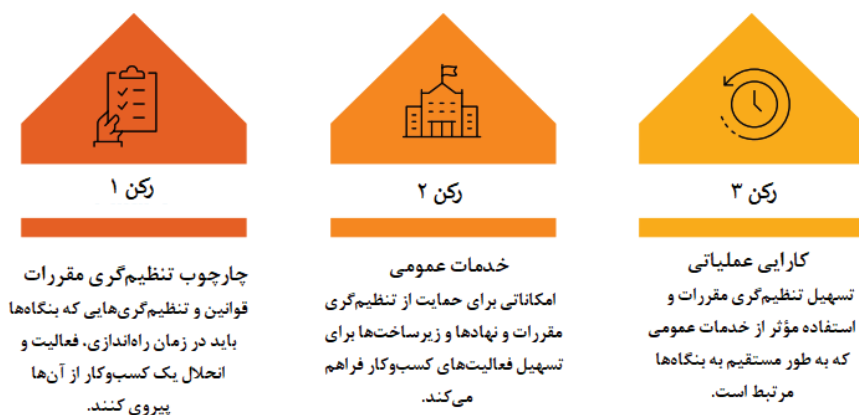
❑ زمان لازم برای دریافت وام به طور قابل توجهی متفاوت است، از ۷ روز در بهترین کشور تا ۴۵ روز در بدترین کشور (خدمات مالی).

❑ حل و فصل یک اختلاف تجاری در دادگاه به طور متوسط در میان کشورها بیش از ۲ سال طول می‌کشد، اما مدت زمان این فرآیند می‌تواند به طور گسترده‌ای متفاوت باشد و از ۱۰۵ روز تا ۵ سال متغیر باشد (حل و فصل اختلافات).

۳-۴-۱- شاخص‌ها

برای تفکیک معیارهای ارزیابی آمادگی کسب و کار از سایر معیارهای بین‌المللی تثبیت‌شده، آمادگی کسب و کار بر روی چارچوب تنظیم‌گری مقررات و ارائه خدمات عمومی در سطح اقتصاد کلان تمرکز می‌کند؛ بدین معنا که به‌گونه‌ای به اجرا درآمده و پیاده‌سازی می‌شوند که به‌طور مستقیم بر رفتار و عملکرد شرکت‌های فعال و بالقوه تأثیر بگذارند (شکل ۲). در درون این ارکان، ویژگی‌های مشترک به گروه‌بندی در یک دسته خاص کمک می‌کنند. هر دسته شامل چند زیردسته است. هر زیردسته دارای تعدادی شاخص است. در مجموع، آمادگی کسب و کار نزدیک به ۱,۲۰۰ شاخص را در تمام مخلفه‌ها و ارکان تحلیل می‌کند. پروژه آمادگی کسب و کار بر روی مسائلی تمرکز می‌کند که بهترین شیوه‌های اثبات‌شده موجود هستند و از معیارهای قابل اندازه‌گیری استفاده می‌کند که حوزه‌های قابل اقدام را که از طریق اصلاحات سیاستی تغییر می‌کنند را دربر می‌گیرد. داده‌های به‌دست‌آمده از منابع اولیه که بخصوص برای پروژه آمادگی کسب و کار جمع‌آوری شده‌اند، حاوی مهم‌ترین جنبه‌های هر مؤلفه هستند.

شکل ۲: ارکان آمادگی کسب و کار، دامنه پروژه را تعریف می‌کنند.

۴-۴-۱ سه موضوع بین‌رشته‌ای

در میان ۱۰ مؤلفه ذکرشده، آمادگی کسب و کار به داده‌هایی در مورد سه حوزه بین‌رشته‌ای که به‌طور فزاینده‌ای در کشورهای مدرن اهمیت دارند نیز توجه دارد: پذیرش دیجیتال، پایداری زیست‌محیطی و جنسیت. آمادگی کسب و کار به پذیرش دیجیتال، چه از سوی دولت‌ها و چه از سوی کسب‌وکارها، پرداخته و آن را در زمینه‌های خاصی از محیط کسب‌وکار بررسی می‌کند. در حوزه پایداری زیست‌محیطی، آمادگی کسب و کار شاخص‌های مربوطه را که منعکس‌کننده تنظیم‌گری مقررات زیست‌محیطی مؤثر بر عملیات کسب‌وکار است، بررسی می‌کند. در زمینه جنسیت، این گزارش بر جمع‌آوری و در دسترس بودن داده‌های نامعلوم تفکیک‌شده بر اساس جنسیت تمرکز می‌کند و همچنین اجرا و هدف‌گذاری برنامه‌ها و تنظیم‌گری مقررات حساس به جنسیت که بر کسب‌وکارها در کشورهای مختلف تأثیر می‌گذارد را نیز اندازه‌گیری می‌کند.

۵-۱ نحوه امتیازدهی

برای هر کشور، آمادگی کسب و کار دو مجموعه امتیاز تولید می‌کند: یکی شامل ۱۰ امتیاز مربوط به هر مؤلفه و دیگری شامل سه امتیاز رکن. امتیازهای مؤلفه و رکن می‌توانند از حداقل ۰ تا حداکثر ۱۰۰ تغییر کنند. برای امتیازهای مربوط به هر مؤلفه، هر امتیاز با میانگین‌گیری از امتیازهای مربوط به هر سه رکن (چارچوب تنظیم‌گری مقررات، خدمات عمومی، کارایی عملیاتی) برای آن مؤلفه تولید می‌شود. درون این ارکان، ویژگی‌های مشترک مبنای گروه‌بندی در یک دسته خاص را ارائه می‌دهند. هر دسته شامل تعدادی زیر دسته است و هر زیر دسته شامل تعدادی شاخص می‌شود. امتیازاتی به هر شاخص بر اساس سهم آن در انعطاف‌پذیری بنگاه (یعنی سهولت انجام کسب‌وکار از دیدگاه بنگاه) یا منافع اجتماعی (یعنی تأثیر بر بخش خصوصی به‌صورت گسترده‌تر) اختصاص داده می‌شود. سپس امتیازات مربوط به هر شاخص جمع‌آوری می‌شوند تا امتیاز کل برای زیر دسته، دسته و درنهایت، رکن تعیین شود. دسته‌ها و زیر دسته‌ها بر اساس اهمیت و ارتباط آن‌ها با آن رکن وزن دهی می‌شوند. هر امتیاز رکن در یک مؤلفه به‌گونه‌ای استانداردسازی می‌شود که به‌طور بالقوه بازه‌ای از ۰ تا ۱۰۰ را داشته باشد. برای امتیازهای رکن، هر امتیاز با میانگین‌گیری از امتیازهای تعلق‌گرفته به آن رکن (چارچوب تنظیم‌گری مقررات، خدمات عمومی یا کارایی عملیاتی) در میان ۱۰ مؤلفه محاسبه می‌شود.

۶-۱- جمع‌آوری داده‌ها و حکمرانی

آمادگی کسب و کار، داده‌های اولیه را که از هزاران کارشناس جمع‌آوری شده (هر کارشناس در بخش خصوصی یک کشور خاص) با داده‌هایی که به‌طور مستقیم از کسب‌وکارهای فعال در آن کشور جمع‌آوری شده، ترکیب می‌کند. برای این منظور، آمادگی کسب و کار از پرسشنامه‌های تخصصی طراحی شده برای جمع‌آوری داده‌ها برای ارکان چارچوب تنظیم‌گری مقررات و خدمات عمومی استفاده می‌کند. این پرسشنامه‌ها به سه الی پنج کارشناس در هر پرسشنامه در هر کشور تحویل داده می‌شوند. علاوه بر این، نظرسنجی از بنگاه‌ها نیز به‌طور مستقیم داده‌هایی را برای شاخص‌های موجود در رکن کارایی عملیاتی جمع‌آوری می‌کنند. این پروژه همچنین از پرسشنامه‌های تخصصی برای جمع‌آوری داده‌ها در مورد شاخص‌های کارایی عملیاتی استفاده می‌کند که به‌طور معمول در دسترس بنگاه‌ها نیستند، در مؤلفه‌هایی نظیر ورود به کسب‌وکار و ورشکستگی کسب‌وکار، زیرا انجام نظرسنجی‌های موقت بسیار پرهزینه است. استفاده ترکیبی از پرسشنامه‌های تخصصی و نظرسنجی‌های مرتبط با سطح بنگاه‌ها یک نوآوری مهم است که از مزایای هر دو روش جمع‌آوری داده‌ها بهره می‌برد و افزایش قابل‌توجهی در داده‌های موجود برای تصمیم‌گیرندگان، فعالان توسعه و محققان به شمار می‌آید. برای هر کشور، داده‌های پرسشنامه‌های تخصصی هر سال به‌روزرسانی می‌شوند، درحالی‌که داده‌های نظرسنجی‌های مربوط به بنگاه‌ها یا فعالان کسب‌وکار هر سه سال یک‌بار به‌روزرسانی خواهند شد (شکل ۳). برنامه نظرسنجی از بنگاه‌ها نیز از ۱۵ نظرسنجی به حدود ۶۰ نظرسنجی در سال گسترش یافته است تا جمع‌آوری داده‌ها را تسهیل کند. نظرسنجی در سطح بنگاه‌ها نیز این تعادل را با استفاده از نمونه‌های نماینده‌ای از شرکت‌های ثبت شده ارائه می‌کنند که امکان مقایسه میانگین تجربه‌های مربوط به بنگاه‌های واقعی را فراهم می‌کند؛ بنابراین، آمادگی کسب و کار اطلاعات مربوط به بنگاه‌هایی با اندازه‌ها و محل‌های مختلف، بخش‌های اقتصادی گوناگون و مالکیت‌های داخلی و خارجی را پوشش می‌دهد.

شکل ۳- آمادگی کسب و کار به داده‌هایی که به‌طور مستقیم از کارشناسان و بنگاه‌ها به‌دست آمده، وابسته است.

نظرسنجی از بنگاه‌ها	پرسشنامه‌های تخصصی
❑ داده‌ها از مالکان یا مدیران یک نمونه نماینده از بنگاه‌های ثبت شده به‌دست می‌آید. ❑ اطلاعات واقعی (ستون ۳) را ارائه می‌دهند. ❑ جمع‌آوری داده‌ها در برنامه نظرسنجی از بنگاه‌ها گنجانده شده است (از ۱۵ نظرسنجی به حدود ۶۰ نظرسنجی در سال توسعه یافته است). ❑ هر سه سال یک‌بار برای هر کشور به‌روزرسانی می‌شوند.	❑ داده‌ها از کارشناسانی به‌دست می‌آید که همه آن‌ها در بخش خصوصی مشغول به کار هستند بجز برای ثبت نام‌های اعتباری، آن‌هایی که به‌صورت منظم با تنظیم‌گری‌های مقررات کسب و کار و خدمات عمومی و نهادهای مربوطه ارتباط دارند. ❑ اطلاعات قانونی (رکن ۱) و اطلاعات واقعی (رکن ۲ و ۳) را ارائه می‌دهند. ❑ جمع‌آوری داده‌ها از طریق ۲۱ پرسشنامه انجام می‌شود که توسط سه تا پنج کارشناس برای هر پرسشنامه و اقتصاد پر می‌شود. ❑ به‌صورت سالانه برای هر کشور به‌روزرسانی می‌شوند.

۱-۷- اعتبارسنجی داده‌ها و تضمین کیفیت

داده‌های جمع‌آوری شده از طریق مشاوره‌های تخصصی و نظرسنجی از بنگاه‌ها تحت فرایندهای اعتبارسنجی و تضمین کیفیت سخت‌گیرانه قرار دارند. هنگامی که اختلافاتی در پاسخ‌های پرسشنامه‌ها در داده‌های جمع‌آوری شده از طریق مشاوره‌های تخصصی به وجود آید (مانند انحراف در پاسخ‌های بخش خصوصی، انحراف بین پاسخ‌های بخش خصوصی و ورودی‌های دولتی، یا عدم تطابق در واحد اندازه‌گیری برای متغیرهای عددی) پرسشنامه‌ها از طریق نرم‌افزار نظرسنجی به کارشناسان مربوطه بازگردانده می‌شوند و به آن‌ها این فرصت داده می‌شود که پاسخ‌های خود را بررسی و در صورت لزوم تغییر دهند. نظرسنجی‌های شرکتی همچنین یک فرایند کنترل کیفیت قوی دارند که شامل چندین جنبه برای نظارت از جمله تماس با بنگاه‌ها، گزارش‌های پیشرفت هفتگی و بررسی‌های کیفیت داده‌ها است. پس از گذراندن فرایند اعتبارسنجی داده‌ها و تضمین کیفیت، داده‌های فردی به‌صورت متغیرهای اقتصادی کلی تجمیع می‌شوند و از روش‌های تجمیع استاندارد مانند میانگین، میانه یا مد بسته به نوع سؤال استفاده می‌شود. این مرحله برای تبدیل بینش‌های فردی کارشناسان و بنگاه‌ها به یک دیدگاه کلی اقتصادی ضروری است.

۲- خلاصه یافته‌ها و جداول

۲-۱- عملکرد بر اساس ارکان

داده‌های مربوط به ۵۰ کشور که در گزارش اولیه معرفی شده‌اند، در جدول ۱ خلاصه شده است. کشورها از بالاترین تا پایین‌ترین عملکرد بر اساس امتیازات آن‌ها در هر رکن به پنج گروه مساوی (پنجک) تقسیم شده‌اند. این سیستم طبقه‌بندی به سیاست‌گذاران این امکان را می‌دهد که به راحتی مناطق نیازمند بهبود در کشور خود را شناسایی کنند: تنظیم‌گری مقررات، خدمات عمومی و کارایی عملیاتی.

جدول ۱- عملکرد آمادگی کسب و کار بر اساس ارکان سه‌گانه

رکن ۱ چارچوب تنظیم‌گری مقررات		رکن ۲ خدمات عمومی		رکن ۳ کارایی عملیاتی	
مجارستان	۷۸.۲۳	استونی	۷۳.۳۱	سنگاپور	۸۷.۳۳
پرتغال	۷۸.۱۱	سنگاپور	۷۰.۴	گرجستان	۸۴.۷۵
گرجستان	۷۷.۶۷	کرواسی	۷۰.۲۴	رواندا	۸۱.۳۱
جمهوری اسلواکی	۷۷.۲۹	پرتغال	۶۹.۵۳	استونی	۸۰.۲۸
کلمبیا	۷۶.۵	مجارستان	۶۹.۵	هنگ‌کنگ	۷۸.۵۲
بلغارستان	۷۶.۳۳	نیوزیلند	۶۸.۹۱	نیوزیلند	۷۶.۳۹
رومانی	۷۶.۱۹	جمهوری اسلواکی	۶۸.۱۷	مقدونیه شمالی	۷۵.۸۱
یونان	۷۵.۶	رواندا	۶۷.۳۷	بلغارستان	۷۴.۸۲
مکزیک	۷۵.۰۷	کلمبیا	۶۶.۲۸	جمهوری قرقیزستان	۷۴.۷۱
کرواسی	۷۳.۴۸	یونان	۶۴.۵۱	ویتنام	۷۲.۷۸
استونی	۷۲.۸۴	بلغارستان	۶۴.۰۳	نپال	۷۲.۲۱
مونتنگرو	۷۲.۴۸	کاستاریکا	۶۳.۵۸	جمهوری اسلواکی	۷۱.۱۴
هنگ‌کنگ	۷۲.۴	اندونزی	۶۳.۴۴	مونتنگرو	۷۱.۰۳
سنگاپور	۷۲.۳۷	گرجستان	۶۳.۳۳	مجارستان	۷۰.۶۸
کاستاریکا	۷۱.۴۱	رومانی	۶۳.۱۹	پرتغال	۷۰.۵۳

رکن ۱ چارچوب تنظیم‌گری مقررات		رکن ۲ خدمات عمومی		رکن ۳ کارایی عملیاتی	
فیلیپین	۷۰.۶۸	هنگ‌کنگ	۶۲.۶۴	بنگلادش	۷۰.۴۹
روآندا	۷۰.۳۵	پرو	۵۹.۷۶	بوسنی و هرزگوین	۷۰.۰۵
مقدونیه شمالی	۶۹.۹۵	مراکش	۵۸.۶۶	موریس	۶۹.۷۹
پرو	۶۹.۵۱	مکزیک	۵۷.۲۵	ساموآ	۶۸.۳۲
توگو	۶۹.۰۳	موریس	۵۶.۲۸	کرواسی	۶۸.۳۱
مراکش	۶۸.۹۲	مقدونیه شمالی	۵۳.۵۶	بوتسوانا	۶۷.۷۳
ساحل عاج	۶۸.۱۶	ویتنام	۵۳.۴۱	باربادوس	۶۶.۵۵
بوسنی و هرزگوین	۶۷.۴۵	تانزانیا	۵۱.۵۶	کلمبیا	۶۶.۳۸
نیوزیلند	۶۷.۴۵	فیلیپین	۵۰.۰۸	لسوتو	۶۶.۰۶
غنا	۶۶.۹۱	پاراگوئه	۵۰.۶۸	پاکستان	۶۵.۰۹
ویتنام	۶۶.۸۱	توگو	۴۹.۵۸	رومانی	۶۵.۷۴
بوتسوانا	۶۶.۰۱	نپال	۴۹.۲۹	توگو	۶۴.۳۶
جمهوری قرقیزستان	۶۵.۲۲	مونتنگرو	۴۸.۹۲	سیشل	۶۳.۵۷
تانزانیا	۶۵	بوتسوانا	۴۸.۵۲	تانزانیا	۶۲.۱۵
موریس	۶۴.۵۵	غنا	۴۷.۶۷	مکزیک	۶۱.۷۳
اندونزی	۶۳.۹۸	باربادوس	۴۶.۰۴	اندونزی	۶۱.۳۱
کامبوج	۶۲.۹۴	السالوادور	۴۵.۳۶	کامبوج	۶۰.۶۶
چاد	۶۱.۲۲	پاکستان	۴۴.۹۷	پاراگوئه	۶۰.۰۶
جمهوری آفریقای مرکزی	۶۱.۱۱	بنگلادش	۴۱.۶۴	مراکش	۵۹.۶۶
پاراگوئه	۶۰.۰۹	جمهوری قرقیزستان	۴۱.۲۳	یونان	۵۸.۹۸
السالوادور	۶۰.۳۸	ساحل عاج	۴۰.۳۴	فیلیپین	۵۷.۹۵
نپال	۵۹.۳۴	ساموآ	۴۰.۰۴	پرو	۵۶.۰۲
پاکستان	۵۹.۰۱	کامبوج	۳۹.۱۴	السالوادور	۵۴.۵۳
سیشل	۵۸.۸۵	لسوتو	۳۷.۸۹	غنا	۵۴.۴۲
باربادوس	۵۸.۸۱	بوسنی و هرزگوین	۳۷.۸۱	کاستاریکا	۵۳.۶۶
ماداگاسکار	۵۷.۳۸	سیشل	۳۷.۲۱	کرانه باختری و غزه	۵۲.۷۵

رکن ۱ چارچوب تنظیم‌گری مقررات		رکن ۲ خدمات عمومی		رکن ۳ کارایی عملیاتی	
ساموآ	۵۷.۱۳	وانواتو	۳۲.۰۶	سیرالئون	۵۲.۵۱
بنگلادش	۵۶.۹۹	ماداگاسکار	۳۱.۶۴	ماداگاسکار	۵۲.۲۹
لسوتو	۵۴.۹۴	سیرالئون	۳۰.۷۳	ساحل عاج	۵۰.۳۱
سیرالئون	۵۴.۰۹	کرانه باختری و غزه	۲۸.۴۲	گامبیا	۴۸.۴۴
گامبیا	۵۳.۳۷	تیمور شرقی	۲۳.۰۸	چاد	۴۸.۰۵
وانواتو	۵۰.۴۴	چاد	۲۳.۵۱	عراق	۴۶.۷۹
عراق	۴۹.۳۹	عراق	۲۱.۴۵	تیمور شرقی	۴۴.۸۳
کرانه باختری و غزه	۴۷.۵۴	گامبیا	۲۰.۱۱	وانواتو	۴۳.۹۴
تیمور شرقی	۴۶.۲۱	جمهوری آفریقای مرکزی	۱۸.۳۵	جمهوری آفریقای مرکزی	۴۰.۳۶

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴

پنجک: اول دوم سوم چهارم پنجم

در این جدول، کشورها بر اساس امتیازاتشان در هر یک از سه رکن مرتب شده‌اند: رکن ۱، چارچوب تنظیم‌گری مقررات؛ رکن ۲، خدمات عمومی؛ و رکن ۳، کارایی عملیاتی. همچنین آن‌ها در پنجک‌هایی با طیف رنگ آبی گروه‌بندی شده‌اند (رنگ‌های تیره‌تر نشان‌دهنده عملکرد بهتر هستند).

۱-۲- پنجک اول

کشورهای موجود در پنجک اول (تیره‌ترین سایه آبی در جدول ۱) بهترین عملکردها را دارند و شامل ۲۰ درصد بالای داده‌ها، از صدک ۸۰ تا ۱۰۰ هستند.

در رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات، مجارستان با امتیاز ۷۸٫۲۳ بالاترین امتیاز را گرفته است و میانگین امتیازات ۷۶٫۴۵ است. این رکن کوچک‌ترین دامنه را در میان سه رکن دارد (۴٫۷۵ امتیاز). این دامنه کم نشان می‌دهد که کشورهای درون این پنجک استانداردهای بالای مشابهی را حفظ می‌کنند و نشان‌دهنده پذیرش گسترده شیوه‌های مناسب بین‌المللی در رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات است.

❏ در رکن خدمات عمومی، استونی با امتیاز ۷۳/۳۱ بهترین عملکرد را به دست آورده است. این رکن پایین‌ترین میانگین امتیاز را در میان تمام ارکان دارد (۶۸/۸۲ امتیاز) و دارای دامنه‌ای برابر با ۸/۸۰ امتیاز است. دامنه متوسط نشان‌دهنده نوسانات در کیفیت خدمات عمومی است، اگرچه بیشتر کشورها هنوز هم حمایت بهتری برای کسب‌وکارها از طریق افزایش شفافیت، دیجیتالی سازی و تعامل‌پذیری خدمات دولتی ارائه می‌کنند.

❏ در رکن کارایی عملیاتی، سنگاپور با امتیاز ۸۷/۳۳ بهترین عملکرد را داشته است. میانگین امتیاز در این رکن ۷۸/۶۷ امتیاز است که بالاترین میانگین در بین ارکان محسوب می‌شود. با این حال، امتیازات در این رکن نیز بیشترین نوسانات را در میان سه رکن دارد، با دامنه‌ای برابر با ۱۴/۵۵ امتیاز. این دامنه نسبتاً وسیع نشان‌دهنده سطوح عملکرد نابرابر در میان کشورهای با عملکرد بالا است.

❏ به‌طور کلی، کشورهای درون پنجک اول در چندین رکن عملکرد خوبی دارند و معمولاً در مؤلفه‌های مختلف رتبه‌های بالایی را به خود اختصاص می‌دهند. برای مثال، استونی در ۷ مورد از ۱۰ مؤلفه در پنجک اول کشورها قرار دارد و رواندا در ۶ مورد از ۱۰ مؤلفه در پنجک اول قرار دارد. این عملکرد قوی در ارکان نشان‌دهنده نقاط قوت زیاد این کشورها است، اگرچه حوزه‌های خاصی را نیز نشان می‌دهد که در آن‌ها بهبودهای بیشتری می‌تواند رقابت‌پذیری کلی آن‌ها را افزایش دهد.

۲-۱-۲- پنجک دوم

این پنجک شامل کشورهای است که در بین صدک‌های ۶۰ تا ۸۰ قرار دارند. این کشورها عملکرد قوی دارند اما پتانسیل بهبود نیز دارند.

❏ در این پنجک، رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات بالاترین میانگین امتیاز (۷۱/۱۰ امتیاز) را در بین سه رکن دارد و همچنین کوچک‌ترین دامنه (۳/۸۱ امتیاز) را دارد که نشان‌دهنده عملکرد نسبتاً ثابت در میان این کشورها و رعایت شیوه‌های خوب تنظیم‌گری مقررات است. استونی با امتیاز ۷۲/۸۴ در این رکن پیشرو است.

❏ در رکن خدمات عمومی، بلغارستان بالاترین امتیاز را با ۶۴/۰۳ امتیاز کسب کرده است. رکن ۲ پایین‌ترین میانگین امتیاز (۶۱/۲۲ امتیاز) و وسیع‌ترین دامنه (۷/۷۵ امتیاز) را در بین سه رکن دارد. این دامنه وسیع‌تر نشان‌دهنده نابرابری‌ها در خدمات عمومی است که می‌تواند برای بهبود بیشتر این کشورها مورد توجه قرار گیرد.

❑ رکن کارایی عملیاتی میانگین امتیاز بالاتری برابر با ۷۰٫۲۶ امتیاز نسبت به رکن ۲، با دامنه‌ای پایین‌تر برابر با ۳٫۹۰ امتیاز دارد. نپال در این رکن با امتیاز ۷۲٫۲۱ پیشرو است. درحالی‌که بیشتر کشورها در این پنجم کارایی عملیاتی نسبتاً قوی را نشان می‌دهند، نابرابری‌های جزئی نشان می‌دهد که اصلاحات هدمند می‌تواند کارایی را بیشتر بهبود بخشد.

۳-۱-۲- پنجک سوم

این پنجم ۲۰ درصد میانه کشورها را پوشش می‌دهد که از صدک ۴۰ تا ۶۰ متغیر هستند. این کشورها ترکیبی از نقاط قوت و ضعف در محیط کسب و کارشان را نشان می‌دهند.

❑ در رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات، میانگین امتیاز پنجک سوم ۶۶٫۶۵ امتیاز است و مراکش بالاترین امتیاز را با ۶۸٫۹۲ امتیاز دارد.

❑ رکن کارایی عملیاتی با میانگین امتیاز ۶۵٫۰۲ امتیاز در رتبه بعدی قرار می‌گیرد که بوتسوانا با ۶۷٫۷۳ امتیاز در صدر آن قرار دارد.

❑ رکن خدمات عمومی نیز پایین‌ترین میانگین امتیاز را در بین سه رکن دارد (۵۰٫۴۰ امتیاز) و مقدونیه شمالی بالاترین امتیاز (۵۳٫۵۶ امتیاز) را کسب کرده است.

❑ در پنجک سوم، دامنه بین بالاترین و پایین‌ترین امتیازات در تمام ارکان نسبتاً مشابه هستند که نشان‌دهنده سطوح معقولی از عملکرد در هر رکن در میان این کشورها است. با این حال، درحالی‌که این کشورها ممکن است قوانین و تنظیم‌گری مقررات را ایجاد کرده باشند، به نظر می‌رسد کمبود خدمات عمومی مانع توسعه بخش خصوصی قوی آن‌ها می‌شود. این کشورها به‌منظور بهبود محیط کسب و کار کلی خود، باید به ضعف‌های موجود در مخلفه‌ها و ارکانی که در حال حاضر دارای عملکرد پایینی هستند، توجه کنند.

۴-۱-۲- پنجک چهارم

این پنجم شامل کشورهایی است که در بین صدک‌های ۲۰ تا ۴۰ رتبه‌بندی شده‌اند. این کشورها با یک محیط کسب و کار چالش‌برانگیز مواجه هستند که به دلیل چارچوب‌های تنظیم‌گری مقررات و خدمات عمومی نسبتاً ضعیف، کارایی عملیاتی کسب و کارهای آن‌ها محدود شده است.

❏ در بین ارکان، رکن خدمات عمومی پایین‌ترین میانگین امتیاز را دارد (۴۱٫۴۸ امتیاز) که نشان‌دهنده سطح نسبتاً پایین حمایت از کسب‌وکارها است. رکن کارآیی عملیاتی با میانگین ۵۷٫۸۰ امتیاز در رتبه بعدی قرار دارد، درحالی‌که رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات بالاترین میانگین امتیاز (۶۰٫۶۶ امتیاز) را دارد.

❏ اندونزی با امتیاز ۶۳٫۹۸ بالاترین امتیاز را در این پنجم برای رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات کسب کرده است، درحالی‌که باربادوس با امتیاز ۵۸٫۸۱ کمترین امتیاز را دارد.

❏ در همان پنجم برای رکن خدمات عمومی، باربادوس بالاترین امتیاز ۴۶٫۴۰ را کسب کرده است و بوسنی و هرزگوین کمترین امتیاز را با ۳۷٫۸۱ ثبت می‌کند. این امتیازات نسبتاً پایین نیاز شدید برای بهبود در این کشورها را برای ایجاد یک محیط کسب‌وکار مناسب‌تر نشان می‌دهد.

۵-۱-۲- پنجک پنجم

کشورهای موجود در پنجک پنجم (روشن‌ترین سایه آبی در جدول ۱) پایین‌ترین عملکرد را در هر رکن به‌ویژه در رکن خدمات عمومی با میانگین امتیاز ۲۶٫۷۳ کسب کرده‌اند. در مقابل، آن‌ها امتیازات میانگین نسبتاً بالاتری در رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات (۵۲٫۷۵ امتیاز) و رکن کارآیی عملیاتی (۴۸٫۰۳ امتیاز) را کسب نموده‌اند.

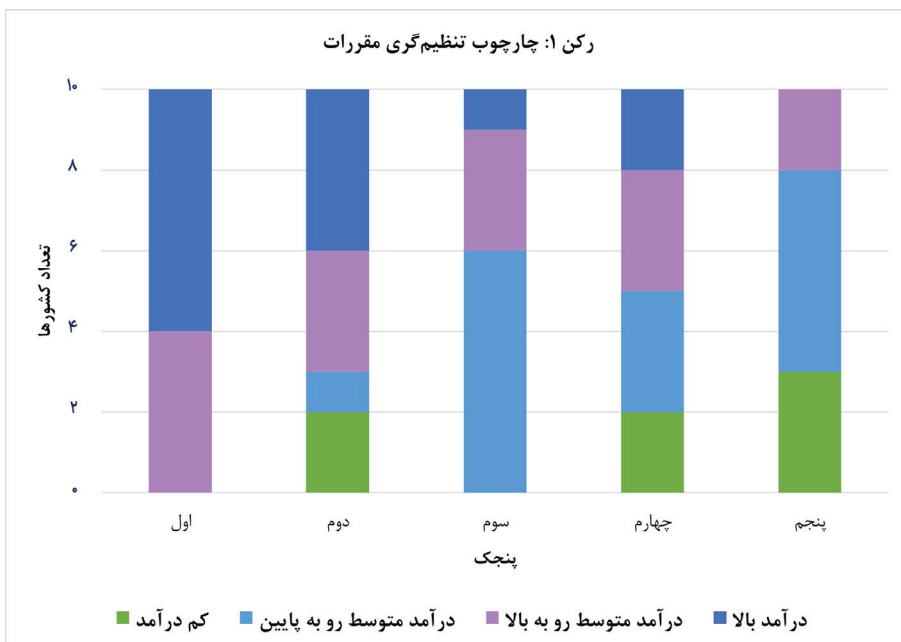
❏ به‌طور قابل‌توجهی، دامنه بین بالاترین و پایین‌ترین امتیازات در این ارکان در این پنجک وسیع‌تر از سایر پنجک‌ها است و نشان‌دهنده تفاوت‌های قابل‌توجه در عملکرد آن‌ها است.

❏ برای مثال، ماداگاسکار بالاترین امتیاز را در این گروه در رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات با ۵۷٫۳۸ امتیاز کسب می‌کند، درحالی‌که تیمور شرقی کمترین امتیاز را (۴۶٫۲۱ امتیاز) دارد. به‌طور مشابه، سیشل با ۳۷٫۲۱ امتیاز در رکن خدمات عمومی بالاترین امتیاز را ثبت می‌کند، درحالی‌که جمهوری آفریقای مرکزی کمترین امتیاز (۱۸٫۳۵ امتیاز) را دارد.

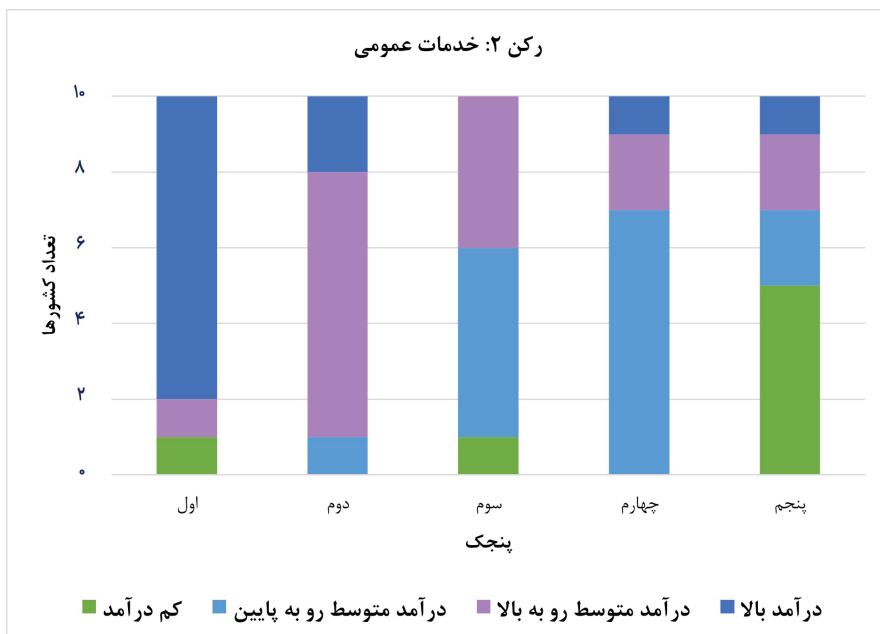
❏ این دامنه‌های وسیع نشان می‌دهد که درحالی‌که برخی از کشورهای این پنجک موفق به حفظ چارچوب‌های تنظیم‌گری مقررات و عملیاتی نسبتاً ثابتی می‌شوند، سایر کشورها به‌شدت در این زمینه‌ها به‌ویژه در ارائه خدمات عمومی ناموفق بوده‌اند.

❏ کارآفرینان در این کشورها، که برخی از آن‌ها آسیب‌پذیر هستند، باید در انجام فعالیت‌های خود مقاومت قابل توجهی از خود نشان دهند. عدم تعادل چشمگیر در عملکرد ارکان، توسعه نابرابر در این کشورها را نشان می‌دهد و به نقاط حساسی که نیاز به توجه و اصلاح فوری دارند، اشاره می‌کند. توزیع کشورها بر اساس سطح درآمد در سه رکن بسیار متنوع است. نمودار نشان می‌دهد که چگونه کشورها در هر یک از پنج‌گانه‌ها بر اساس درآمد در سه رکن توزیع شده‌اند. این الگوها پیام‌های ارزشمندی را به همراه دارند.

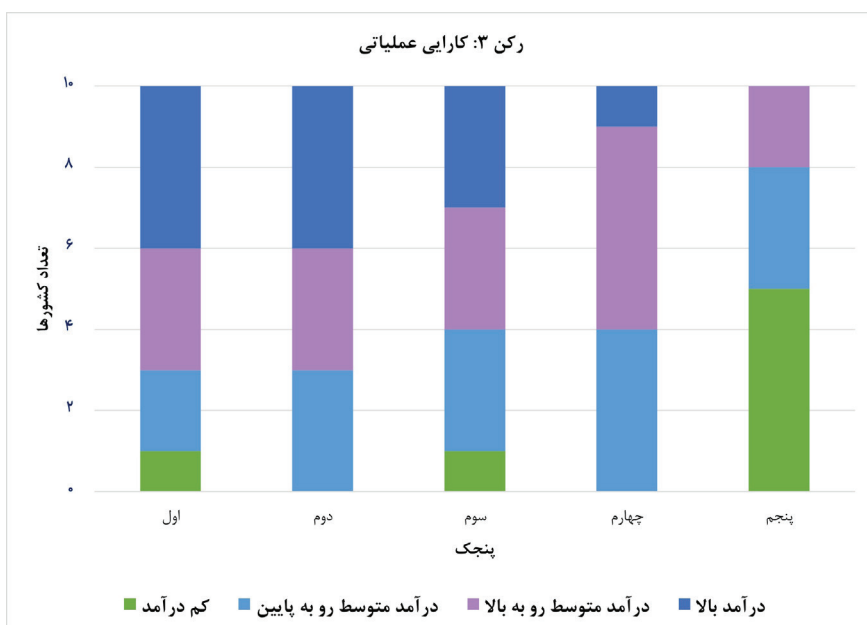
نمودار ۱- توزیع کشورها بر اساس سطح درآمد در بین ارکان و عملکرد به‌طور قابل توجهی متفاوت است.

بخش ب. رکن دوم، خدمات عمومی

بخش ج. رکن ۳، کارایی عملیاتی

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴

❏ کشورهای با سطوح درآمد متفاوت می‌توانند چارچوب‌های تنظیم‌گری مقررات قوی را اتخاذ کنند (نمودار ۱ بخش الف). پنجک اول در رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات عمدتاً شامل کشورهای با درآمد بالا است، اما ۴۰ درصد آن‌ها کشورهای با درآمد متوسط رو به بالا هستند (بلغارستان، کلمبیا، گرجستان، مکزیک). پنجک دوم شامل تمامی سطوح درآمدی است: ۳ کشور با درآمد بالا (استونی؛ هنگ‌کنگ، چین؛ سنگاپور)؛ ۴ کشور با درآمد متوسط رو به بالا (کاستاریکا، مونتنگرو، مقدونیه شمالی، پرو)؛ ۱ کشور با درآمد متوسط رو به پایین (فیلیپین)؛ و ۲ کشور با درآمد پایین (رواندا، توگو). این تنوع منطقه‌ای و سطوح درآمدی نشان می‌دهد که هر کشور پتانسیل این را دارد که یک چارچوب قانونی و تنظیم‌گری مقررات قوی را ایجاد کند که به بهبود فضای کسب‌وکارش کمک کند. علاوه بر این، این موضوع فرصت یادگیری متقابل میان کشورهای با شرایط مشابه را فراهم می‌کند. پنجک سوم عمدتاً شامل کشورهای با درآمد متوسط رو به پایین است، ۱ کشور با درآمد بالا (نیوزلند) و ۳ کشور با درآمد متوسط رو به بالا (بوسنی و هرزگوین، بوتسوانا، موریس). پنجک چهارم متنوع است و شامل تمامی سطوح درآمد می‌شود، درحالی‌که پنجک پنجم عمدتاً متشکل از کشورهای با درآمد متوسط رو به پایین است و شامل ۲ کشور با درآمد متوسط رو به بالا (عراق، کرانه باختری و غزه) و ۳ کشور با درآمد پایین (گامبیا، ماداگاسکار، سیرالئون) می‌شود.

❏ کشورهای با درآمد بالا معمولاً خدمات عمومی باکیفیت بالاتری برای حمایت از کسب‌وکارها ارائه می‌دهند، اما همه سطوح درآمد در میان پنجک‌های اول قرار دارند (نمودار ۱ بخش ب). رکن خدمات عمومی تنوع بیشتری از نظر سطوح درآمد در میان پنجک‌ها نشان می‌دهد. کشورهای با درآمد بالا ۸۰ درصد از پنجک اول این رکن را تشکیل می‌دهند؛ باین حال، این گروه همچنین شامل ۱ کشور با درآمد متوسط رو به بالا (کلمبیا) و ۱ کشور با درآمد پایین (رواندا) است. پنجک دوم شامل ۲ کشور با درآمد بالا (هنگ‌کنگ، چین؛ رومانی)، ۷ کشور با درآمد متوسط رو به بالا و ۱ کشور با درآمد متوسط رو به پایین (مراکش) است. پنجک سوم نیز تنوع درآمدی را نشان می‌دهد که شامل ۴ کشور با درآمد متوسط رو به بالا (بوتسوانا، مونتنگرو، مقدونیه شمالی، پاراگوئه)، ۵ کشور با درآمد متوسط رو به پایین (غنا، نپال، فیلیپین، تانزانیا، ویتنام) و ۱ کشور با درآمد پایین (توگو) است. پنجک چهارم نیز مشابه پنجک سوم است و شامل ۱ کشور با درآمد بالا (باربادوس)، ۲ کشور با درآمد متوسط رو به بالا (بوسنی و هرزگوین، السالوادور) و ۷ کشور با درآمد متوسط رو به پایین است. پنجک پنجم به‌طور مساوی بین کشورهای با درآمد پایین (جمهوری مرکزی آفریقا، چاد، گامبیا، ماداگاسکار، سیرالئون) و کشورهای با سطوح

درآمدی دیگر (عراق، سیشل، تیمور شرقی، وانواتو، کرانه باختری و غزه) تقسیم شده است.

❶ کشورهای در تمامی سطوح درآمدی می‌توانند کارایی عملیاتی بنگاه‌ها را تسهیل کنند (نمودار ۱ بخش ج). کشورهای با درآمد بالا ۴۰ درصد از پنجم اول رکن کارایی عملیاتی را تشکیل می‌دهند (استونی؛ هنگ‌کنگ؛ نیوزلند؛ سنگاپور)، درحالی‌که کشورها در سایر سطوح درآمدی ۶۰ درصد باقی‌مانده را تشکیل می‌دهند. این توزیع پتانسیل هر کشور برای دستیابی به سطوح نسبتاً بالای کارایی عملیاتی در محیط کسب‌وکار خود را نشان می‌دهد. در پنجم دوم، ۴۰ درصد از کشورها با درآمد بالا هستند (کرواسی، مجارستان، پرتغال، جمهوری اسلواکی)، درحالی‌که بقیه بین کشورهای با درآمد متوسط رو به بالا (بوسنی و هرزگوین، موریس، مونته‌نگرو) و کشورهای با درآمد متوسط رو به پایین (بنگلادش، نپال، ساموآ) به‌طور مساوی تقسیم شده‌اند. پنجم سوم دارای تعدادی مساوی از کشورهای با درآمد بالا (باربادوس، رومانی، سیشل)، با درآمد متوسط رو به بالا (بوتسوانا، کلمبیا، مکزیک) و با درآمد متوسط رو به پایین (لسوتو، پاکستان، تانزانیا) است و ۱ کشور با درآمد پایین (توگو) است. پنجم چهارم شامل ۱ کشور با درآمد بالا (یونان)، ۵ کشور با درآمد متوسط رو به بالا (کاستاریکا، السالوادور، اندونزی، پاراگوئه، پرو) و ۴ کشور با درآمد متوسط رو به پایین (کامبوج، غنا، مراکش، فیلیپین) است. بیشتر کشورهای موجود در پنجم پنجم دارای درآمد پایین هستند (جمهوری آفریقای مرکزی، چاد، گامبیا، ماداگاسکار، سیرالئون)، با ۳ کشور با درآمد متوسط رو به پایین (ساحل عاج، تیمور شرقی، وانواتو) و ۲ کشور با درآمد متوسط رو به بالا (عراق، کرانه باختری و غزه). این یافته‌ها به دلیل پوشش محدود جغرافیایی این گزارش در سال ۲۰۲۴ باید با احتیاط تفسیر شوند.

۲-۲- عملکرد بر اساس مؤلفه

فراتر از عملکرد ارکان کشورها، آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴، اطلاعاتی درباره عملکرد کشورها بر اساس مؤلفه ارائه می‌دهد. جدول ۲ تصویری کلی از مؤلفه‌هایی که هر کشور باید در آن‌ها بهبود یابد فراهم می‌کند. همچنین آمادگی کسب و کار برای ارائه مشاوره‌های دقیق سیاستی، داده‌های دقیق‌تری برای هر مؤلفه و رکن فراهم می‌کند. الگوهای عملکرد کشورها بر اساس مؤلفه‌های مختلف تمایل به سازگاری را از خود نشان می‌دهند، اما همه کشورها فضا برای بهبود دارند. با اینکه کشورها درجات مختلفی از عملکرد را در مؤلفه‌های مختلف نشان می‌دهند، اما یک الگوی مشترک بین آن‌ها شکل گرفته است.

جدول ۲ - امتیاز عملکرد کشورها در آمادگی کسب و کار براساس مؤلفه

کشور	ورود به کسب و کار	محل کسب و کار	اتصالات آب، برق و اینترنت	نیروی کار	خدمات مالی	تجارت بین الملل	مالیات	حل و فصل اختلافات	رقابت در بازار	ورشکستگی کسب و کار
بنگلادش	۷۴,۰۸	۶۶,۹۱	۶۲,۱	۶۴,۰۱	۶۱,۴۵	۵۳,۸۶	۵۶,۳۶	۴۱,۹	۴۲,۶۵	۴۰,۳۹
باربادوس	۷۸,۲۳	۴۴,۳۹	۶۲,۸۱	۶۹,۶۴	۶۱,۳۷	۵۷,۵۴	۵۲,۳۴	۶۱,۶۳	۳۹,۱۷	۴۵,۴۲
بوسنی و هرزگوین	۵۵,۷۳	۶۳,۸۳	۵۹,۵۸	۶۹,۸۷	۵۶,۴۱	۶۸,۶۵	۴۶,۹۲	۴۹,۹۲	۵۲,۲۳	۶۱,۲۳
بوتسوانا	۹۲,۵	۵۶,۷۸	۶۰,۸۵	۶۳,۵۱	۶۹,۳	۶۸,۲۶	۵۰,۸۸	۵۶,۶	۵۰,۹۲	۳۸,۴۵
بلغارستان	۹۲,۰۸	۷۱,۵۱	۸۱,۱	۶۸,۷۲	۶۸,۵۶	۷۵,۸۲	۵۹,۹۶	۶۸,۷۸	۶۴,۳۴	۶۶,۴
کامبوج	۴۳,۸	۴۹	۶۴,۴۵	۶۸,۴۴	۸۶,۰۳	۵۷,۶۸	۵۸,۶	۶۱,۷۶	۳۳,۰۹	۱۹,۶۳
جمهوری آفریقای مرکزی	۴۶,۲۶	۴۴,۹۸	۵۳,۰۲	۴۹,۹۵	۳۳,۹۸	۳۴,۸۲	۲۳,۲۸	۳۸,۴۶	۳۳,۸۴	۴۰,۸۱
چاد	۴۷,۴۸	۴۱,۰۴	۴۳,۴۶	۵۵,۶۷	۴۴,۲۶	۴۳,۳۱	۴۳,۳۹	۴۹,۲۳	۳۲,۵۲	۴۲,۲۴
کلمبیا	۸۸,۶۲	۷۲,۳۸	۷۴,۹۹	۶۲,۰۸	۷۵,۱۹	۵۴,۰۲	۵۷,۷۱	۷۲,۸۵	۶۴,۸۴	۷۴,۴۹
کاستاریکا	۷۱,۰۸	۷۲,۹۹	۷۰,۲۲	۵۸,۷۳	۶۶,۱۴	۷۳,۹۳	۴۲,۲۲	۵۹,۹۱	۶۸,۵۵	۴۵,۰۹
ساحل عاج	۶۳,۸۲	۴۴,۲۱	۵۸,۸۷	۶۹,۲۸	۴۲,۱۹	۵۱,۰۸	۵۳,۳۹	۶۱,۴۴	۳۴,۶۸	۵۰,۴۴
کرواسی	۷۸,۷۲	۷۶,۲۴	۷۶,۷۷	۷۵,۶	۶۳,۲۸	۸۴,۷۳	۳۹,۸۶	۷۱,۸۴	۶۳,۲۴	۷۶,۴۸
السالوادور	۴۵,۸۶	۶۱,۹	۶۵,۵۷	۵۶,۱۹	۷۰,۹۹	۶۱,۷۲	۴۳,۰۳	۶۱,۴۵	۴۹,۵۲	۱۸,۰۱
استونی	۹۰,۷۵	۸۰,۴	۷۲,۷۲	۶۸,۸۹	۶۱,۵۴	۸۵,۵۹	۷۰,۷۲	۸۰,۲۴	۶۴,۶۹	۷۹,۲۲
گامبیا	۴۶,۶۱	۳۳,۴۲	۳۶,۴۳	۴۹,۲۲	۴۲,۲	۳۸,۵۸	۳۹,۰۱	۵۰,۶۹	۲۶,۷۶	۴۳,۴۷
گرجستان	۸۰,۰۸	۸۳,۰۱	۷۳,۰۸	۸۳,۴۶	۷۴,۹۷	۷۶,۷۲	۶۸,۵۱	۸۲,۰۹	۵۴,۹۳	۷۵,۶۵
غنا	۴۰,۹۹	۶۰,۳۹	۶۸,۵۲	۶۸,۵۷	۵۹,۸۶	۵۶,۲۵	۵۶,۷۸	۵۴,۸۵	۳۲,۱۹	۶۴,۹۳
یونان	۹۶,۵۸	۵۷,۸۶	۶۹,۳	۶۴,۷۱	۵۸,۶۳	۸۷,۰۴	۵۶,۰۲	۶۵,۶۱	۶۴,۱۸	۴۳,۷۱
هنگ کنگ	۸۵,۴۹	۷۱,۱۷	۷۷,۷۱	۶۸,۸۱	۶۹,۹۶	۹۰,۷۷	۷۰,۵۶	۷۲,۶۷	۵۷,۸	۴۶,۹۱
مجارستان	۸۵,۸۱	۷۳,۵۲	۶۴,۴۵	۸۱,۸۷	۸۰,۷	۷۸,۲۳	۵۹,۳۵	۷۵,۲	۶۳,۱۷	۶۵,۷۵
اندونزی	۶۳,۷۲	۶۸,۰۹	۷۰,۵۵	۷۲,۲	۵۶,۵۱	۶۴,۵۸	۵۹,۹۱	۶۴,۲۴	۵۲,۳۴	۵۶,۹۶
عراق	۵۲,۲۲	۴۸,۴۷	۵۴,۱۹	۵۳,۶۶	۴۴,۰۵	۴۲,۱۳	۲۹,۴	۳۹,۸۷	۲۱,۳۸	۶,۷۴
جمهوری قرقیزستان	۶۴,۸۳	۶۷,۳۷	۷۱,۹۲	۵۴,۳۵	۷۰,۶۲	۶۰,۶۵	۴۶,۵۹	۶۲,۵۴	۵۲,۷	۵۲,۳۱
لسوتو	۷۶,۴۴	۴۵,۹۳	۵۶,۰۵	۶۲,۶۹	۵۴,۳	۶۱,۳۹	۶۰,۱۹	۵۰,۱	۲۵,۵۳	۳۷,۰۲
ماداگاسکار	۶۲,۳۵	۴۲,۴۴	۳۵,۰۴	۵۰,۶۸	۵۰,۶۶	۵۴,۸۳	۵۱,۶۶	۴۷,۷۱	۳۹,۹	۳۵,۷۷

کشور	ورود به کسب و کار	محل کسب و کار	اتصالات آب، برق و اینترنت	نیروی کار	خدمات مالی	تجارت بین الملل	مالیات	اختلافات حل و فصل	رقابت در بازار	ورشکستگی کسب و کار
موریس	۷۵,۵۸	۶۸,۶۴	۴۱,۴۸	۷۶,۶	۶۰,۱۷	۷۴,۳۶	۶۹,۲۲	۵۱,۳۲	۵۷,۰۳	۶۱,۰۲
مکزیک	۶۱,۵۳	۶۱,۸۱	۷۶,۷۹	۵۹,۷۴	۸۴,۳۱	۶۳,۷۷	۶۵,۵۶	۶۷,۶۹	۵۱,۶۹	۵۳,۹۳
مونتنگرو	۷۹,۷۲	۶۶,۵۵	۷۳,۶۳	۶۳,۲۵	۶۳,۱۶	۶۷,۲	۴۴,۰۴	۶۸,۷۹	۵۳,۱۲	۶۱,۹۶
مراکش	۷۶,۷۳	۷۷,۳۹	۷۶,۶۴	۵۹,۱	۶۲,۶۶	۷۵,۵۱	۴۷,۶۹	۴۳,۶۷	۵۸,۱۴	۴۶,۵۸
نپال	۶۶,۳۶	۶۰,۵۱	۶۵,۳۹	۶۵,۷	۷۰,۵۸	۶۶,۷۷	۵۷,۹۹	۶۴,۴	۳۳,۰۶	۵۲,۰۴
نیوزیلند	۸۴,۶۴	۸۰,۳۸	۶۳	۷۹,۹۵	۸۵,۰۴	۶۹,۹۴	۷۱,۷۴	۶۱,۰۷	۵۳,۸۷	۵۹,۵۲
مقدونیه شمالی	۹۰,۸۳	۵۵,۶۸	۷۸,۴۴	۷۰,۴	۷۳,۴۲	۶۵,۳۴	۴۶,۸۴	۶۱,۱	۶۲,۲۶	۶۰,۰۹
پاکستان	۹۱,۵	۵۴,۲۵	۵۹,۲۱	۵۳,۴۵	۶۷,۹۷	۴۵,۷۱	۵۷,۴۸	۴۱,۹۹	۴۶,۲۴	۴۸,۷۹
پاراگوئه	۵۳,۹۲	۶۰,۵	۵۳,۶۴	۶۶,۲۳	۶۳,۹	۶۴,۵۵	۵۵,۲۷	۶۲,۲۷	۴۸,۳۴	۴۵,۳۳
پرو	۶۳,۲۲	۶۴,۸۹	۶۵,۳	۶۴,۶۱	۷۸,۴۱	۴۹,۸۱	۴۹,۹۷	۵۶,۶۱	۶۳,۷۶	۶۱,۶۶
فیلیپین	۴۸,۴۹	۶۰,۲۷	۶۶,۴۷	۷۵,۵۴	۶۰,۷	۷۱,۴۷	۵۶,۶۶	۶۲,۸۸	۵۰,۱۳	۴۵,۵۱
پرتغال	۹۲,۶۷	۷۰,۱۷	۷۸,۲	۷۳,۶۶	۷۱,۱۲	۷۵,۴	۵۲,۸۶	۷۲,۴۱	۶۱,۵۲	۷۹,۲۴
رومانی	۷۹,۵	۶۹,۵۶	۶۷,۶۱	۶۲,۷۶	۷۳,۴۲	۸۵,۸	۵۰,۶۱	۷۴,۴۲	۶۱,۰۶	۵۹
روآندا	۸۵,۳۹	۷۲,۰۱	۶۷,۷۶	۶۰,۱۵	۶۹,۲۸	۸۲,۰۹	۶۶,۳۱	۸۲,۸۷	۶۴,۰۲	۸۰,۲
ساموآ	۷۳,۳۹	۶۰,۱	۶۵,۰۳	۷۰,۲۴	۵۲,۰۹	۵۱,۳۶	۵۶,۹۴	۴۷,۸۲	۵۱,۱۶	۲۳,۵۲
سیشل	۵۴,۴۹	۵۷,۸۳	۵۳,۷۷	۷۲,۷۱	۵۶,۰۷	۶۱,۴۳	۵۸,۳۵	۳۷,۸۴	۳۵,۹	۴۳,۷۲
سیرالئون	۴۸,۴۴	۴۶,۳۶	۶۰,۵۴	۶۹,۰۲	۴۱,۵۷	۳۷,۶۹	۴۱,۴۵	۴۲,۲۶	۳۰,۱۷	۴۰,۲۶
سنگاپور	۹۳,۵۷	۷۸,۲۴	۸۱,۷۶	۶۶,۸۳	۷۳,۳۳	۷۹,۸۳	۷۰,۳۹	۷۱,۰۸	۶۲,۲۹	۸۹,۶۹
جمهوری اسلواکی	۸۵,۶۲	۷۱,۱۳	۸۶,۴۲	۷۰,۸۷	۶۵,۵۳	۸۰,۸۸	۴۹,۸۵	۷۸,۳۱	۶۰,۸۱	۷۲,۵۹
تانزانیا	۶۹,۱۵	۵۳,۶۲	۷۸,۷۳	۶۲,۹۵	۵۷,۲۸	۶۰,۱۱	۶۱,۵۷	۶۳,۴۶	۴۸,۲۹	۳۹,۵۶
تیمور شرقی	۴۹,۹۲	۴۰,۳۱	۶۰,۱۹	۵۶,۹۱	۲۴,۸۲	۴۸,۶۱	۴۸,۸۹	۳۶,۶۷	۱۶,۶۹	۰
توگو	۷۷,۲۶	۶۷,۷۶	۶۵,۰۴	۵۶,۴۵	۵۳,۶۴	۶۰,۸۹	۵۸,۶۸	۶۹,۴۸	۴۱,۲۴	۵۹,۴۵
وانواتو	۴۴,۰۸	۵۱,۶۳	۵۱,۱۴	۵۴,۳۷	۴۱,۲۴	۴۱,۲۸	۵۰,۲۱	۴۳,۰۴	۲۳,۰۱	۲۱,۴۴
ویتنام	۶۵,۴۷	۶۲,۹۲	۷۸,۷۳	۷۳,۱۹	۵۷,۱۷	۷۲,۳۹	۵۶,۴۶	۶۴,۲۳	۵۷,۶۷	۵۵,۱۲
کرانه باختری و غزه	۶۲,۴۷	۵۵,۰۵	۵۷,۷۶	۵۳,۱۴	۴۴,۶	۴۹,۱۶	۳۳,۰۹	۳۶,۵۱	۲۵,۲۹	۱۱,۹۹

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴- کشورها بر اساس حروف الفبا مرتب شده‌اند. سایه‌های آبی، پنجک‌های امتیازات مربوط به هر مؤلفه را نشان می‌دهد. تیره‌ترین رنگ، بهترین عملکرد را نشان می‌دهد.

بر اساس داده‌های این جدول، کشورهایی که محیط کسب و کار مطلوبی در یک حوزه دارند (به عنوان مثال، در یک گروه پنجگانه بالا هستند) در سایر حوزه‌ها نیز عملکرد مشابهی را نشان می‌دهند (در گروه‌های پنجگی بالاتر هستند). خلاف این موضوع نیز صحیح است. کشورهایی که در یک حوزه در پنجگانه پایین هستند، معمولاً در سایر حوزه‌ها نیز عملکرد پایینی دارند. این روند ممکن است به این واقعیت نسبت داده شود که مخلفه‌ها به هم پیوسته‌اند. سیاست‌گذاران ممکن است این پیوندها را در هنگام تدوین استراتژی‌های اصلاحی در نظر بگیرند.

برای بررسی پیوندهای بین مخلفه‌ها، امتیازات مربوط به هر مؤلفه از بالاترین به پایین‌ترین مرتبه شدند و همبستگی‌ها بر اساس این ترتیب تحلیل شدند. این روش که ارتباط بین دو متغیر را بر اساس موقعیت آن‌ها به جای مقادیر خام آن‌ها ارزیابی می‌کند، به ویژه در مقایسه اینکه چگونه کشورها به پنجگانه‌های خاصی تعلق دارند، مفید است.

به عنوان مثال، رقابت در بازار و محل کسب و کار دو مؤلفه‌ای هستند که بیشترین شباهت را در توزیع کشورها دارند، به این معنی که کشورها، پنجگانه عملکرد یکسانی در هر دو مؤلفه دارند. همبستگی آن‌ها ۰٫۸۰ است. هفت کشور در پنجگانه اول برای هر دو مؤلفه وجود دارند (کلمبیا، کاستاریکا، کرواسی، استونی، مجارستان، رومانی و سنگاپور). ۵ کشور دیگر در پنجگانه دوم مشترک هستند (هنگ‌کنگ، موریس، پرتغال، رومانی و جمهوری اسلواکی) و ۶ کشور به طور مداوم در پنجگانه پنجم در هر دو مؤلفه قرار دارند (چاد، گامبیا، عراق، لسوتو، سیرالئون، تیمور شرقی). این نشان می‌دهد که کشورهایی که تخصیص منابع عادلانه و کارآمد منابع بین بنگاه‌های رقیب را حفظ می‌کنند، احتمال بیشتری دارد که تنظیم‌گری مقررات و خدمات عمومی داشته باشند که شکست بازار در قوانین زمین و املاک شامل تنظیم‌گری مقررات ساختمانی و استانداردهای مجوزهای زیست‌محیطی را کاهش دهد.

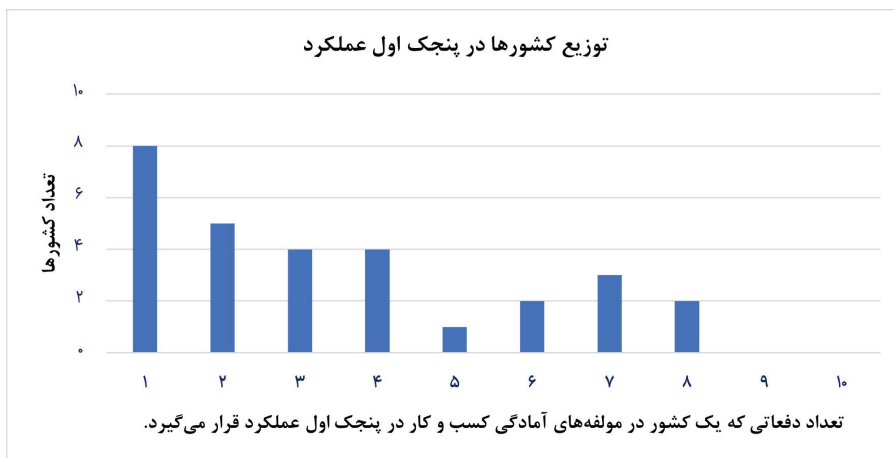
تجارت بین‌الملل و رقابت بازار دو مؤلفه دیگری هستند که بیشترین شباهت موضوعی را در توزیع اقتصادی دارند؛ همبستگی آن‌ها ۰٫۷۶ است. شش کشور در پنجگانه اول هر دو مؤلفه حضور دارند (کرواسی، استونی، یونان، مجارستان، رومانی، سنگاپور). ۵ کشور دیگر در پنجگانه دوم مشترک هستند (موریس، مراکش، نیوزیلند، پرتغال، ویتنام) و ۷ کشور به طور مداوم در پنجگانه پنجم در هر دو مؤلفه قرار دارند (چاد، گامبیا، عراق، سیرالئون، تیمور شرقی، وانواتو، کرانه باختری و غزه). این

همبستگی نشان می‌دهد پویایی‌های تجارت جهانی و سیاست‌های دولتی در زمینه تجارت، به‌عنوان مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر شیوه‌های رقابتی در داخل بازارها عمل می‌کنند و برعکس. به‌عنوان مثال، شرکت‌هایی که در تجارت جهانی فعال هستند می‌توانند شیوه‌های نوآورانه‌ای را از سایر کشورها اتخاذ کنند که این امر به تقویت توان رقابتی آن‌ها کمک می‌کند. تبادل دانش و تنوع محصولات به نفع مصرف‌کنندگان است و یک محیط رقابتی پویا را تقویت می‌کند.

مثال قابل‌توجه دیگری از همبستگی بین مخلفه‌ها، حل‌وفصل اختلافات و ورشکستگی کسب‌وکار است که همبستگی آن‌ها ۰٫۷۲ است. این یافته‌ها نشان‌دهنده احتمال وجود همبستگی بین این دو مؤلفه به دلیل خصوصیات نهادهای قضایی است که در این مخلفه‌ها قرار دارند. یک محیط کسب‌وکار مطلوب در یک حوزه معمولاً منجر به محیط مساعد در سایر حوزه‌ها می‌شود. بااین‌حال، همبستگی در برخی مخلفه‌ها، به دلیل تفاوت‌های قابل‌توجه بین مؤلفه‌هایی از قبیل مالیات و اتصالات آب، برق و اینترنت یا نیروی کار و خدمات مالی، محدود هستند یا وجود ندارند.

نمودار ۲ توزیع کشورها در پنجه‌های بالا را نمایش می‌دهد. عملکرد قوی محدود به یک گروه کوچک از کشورها نیست. در مجموع، ۲۹ کشور در حداقل یک مؤلفه در پنجه اول عملکرد قرار دارند که شامل همه سطوح درآمد (۱ کشور با درآمد پایین، ۷ کشور با درآمد متوسط رو به پایین، ۱۰ کشور با درآمد متوسط رو به بالا و ۱۱ کشور با درآمد بالا) و از تمامی مناطق جهانی (۶ کشور از آسیای شرقی و اقیانوسیه؛ ۶ کشور از کشورهای عضو OECD با درآمد بالا؛ ۵ کشور از اروپا و آسیای مرکزی؛ ۴ کشور از آمریکای لاتین و کارائیب؛ ۱ کشور از خاورمیانه و شمال آفریقا؛ ۱ کشور از جنوب آسیا؛ و ۶ کشور از صحرای جنوب آفریقا) هستند. این موضوع بسیار امیدوارکننده است. بااین‌حال، هیچ کشوری در همه ۹ یا ۱۰ مؤلفه در پنجه اول عملکرد امتیاز گذاری نشده است که نشان می‌دهد در هر کشوری زمینه‌ای برای بهبود در هر یک از ۱۰ مؤلفه وجود دارد.

نمودار ۲- عملکرد قوی به گروه کوچکی از کشورها محدود نمی‌شود، بلکه همه کشورها فضا برای بهبود دارند.

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴

این نمونه شامل ۵۰ کشور به این صورت است: ۸ کشور (بوتسوانا، کامبوج، اندونزی، لسوتو، مراکش، پاکستان، فیلیپین، سیشل) در پنجک اول برای یک مؤلفه؛ ۵ کشور (کاستاریکا، موریس، پرو، تانزانیا، ویتنام) در دو مؤلفه؛ ۴ کشور (یونان، مکزیک، مقدونیه شمالی، رومانی) در سه مؤلفه؛ ۴ کشور (بلغارستان، هنگ‌کنگ، نیوزلند، جمهوری اسلواکی) در چهار مؤلفه؛ ۱ کشور (پرتغال) در پنج مؤلفه؛ ۲ کشور (کلمبیا، رواندا) در شش مؤلفه؛ ۳ کشور (استونی، کرواسی، گرجستان) در هفت مؤلفه و ۲ کشور (مجارستان، سنگاپور) نیز در هشت مؤلفه در پنجک اول قرار دارند. هیچ کشوری در پنجک اول برای هر نه مؤلفه یا همه ده مؤلفه قرار ندارد.

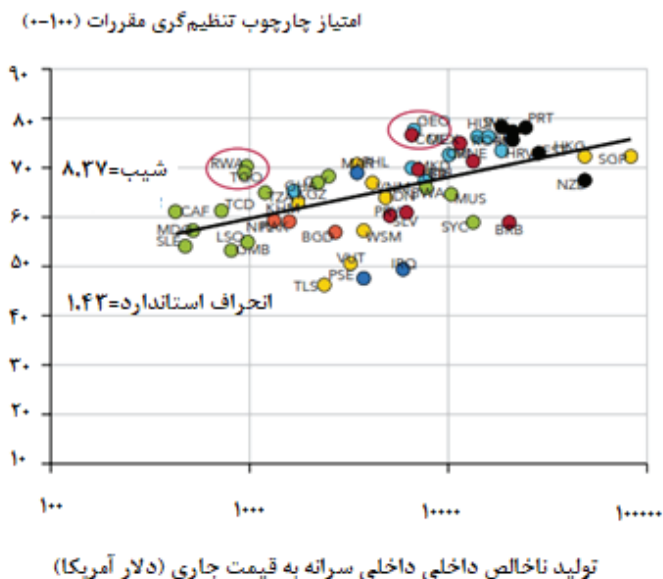
۳- نتایج کلیدی گزارش

۳-۱- کشورهای برای ایجاد یک محیط کسب و کار مساعد نیاز به ثروت ندارند

امتیازات سه رکن آمادگی کسب و کار (چارچوب تنظیم‌گری مقررات، خدمات عمومی، کارآیی عملیاتی) با تولید ناخالص داخلی سرانه همبستگی مثبت قوی دارند (نمودار ۳). با این حال، برخی از کشورهای با درآمد پایین و درآمد متوسط نیز موفق به کسب امتیازات نسبتاً بالا می‌شوند. به عنوان مثال، کلمبیا، گرجستان، رواتدا و توگو در چارچوب تنظیم‌گری مقررات عملکرد خوبی دارند. رواتدا همچنین در خدمات عمومی عملکرد خوبی دارد. این کشور و نیز گرجستان، جمهوری قرقیزستان و نپال در کارآیی عملیاتی نیز موفق عمل کرده‌اند.

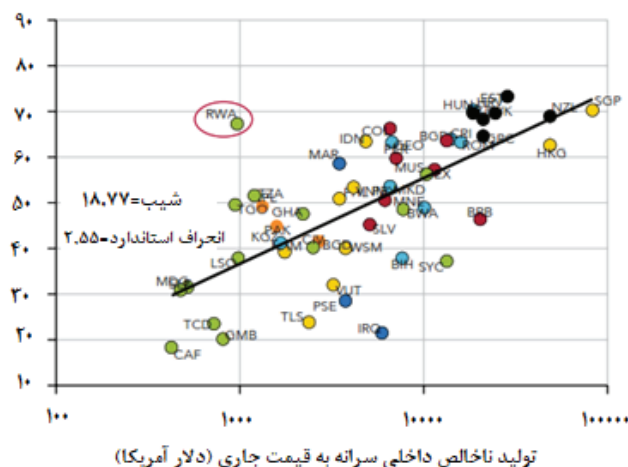
نمودار ۳- همبستگی بین امتیازات ارکان آمادگی کسب و کار و تولید ناخالص داخلی سرانه، البته با استثنائات زیاد، قوی و مثبت است

بخش الف. رکن ۱، چارچوب تنظیم‌گری مقررات

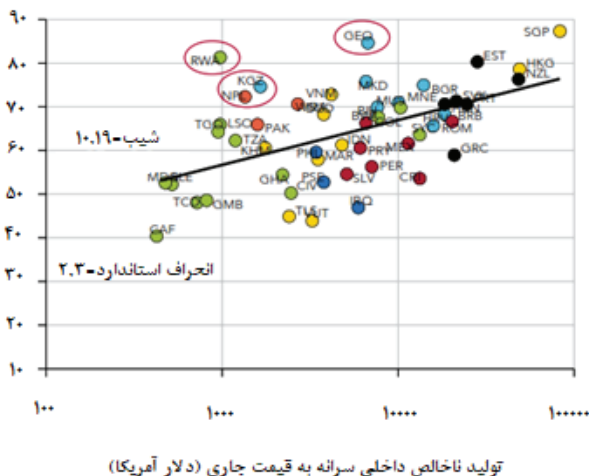
بخش ب. رکن ۲، خدمات عمومی

امتیاز خدمات عمومی (۰-۱۰۰)

بخش ج. رکن ۳، کارایی عملیاتی

امتیاز کارایی عملیاتی (۰-۱۰۰)

- آسیای شرقی و اقیانوسیه
- اروپا و آسیای مرکزی
- آمریکای لاتین و کارائیب
- کشورهای عضو OECD
- جنوب آسیا
- صحرای جنوب آفریقا
- یار درآمد بالا
- خاورمیانه و شمال آفریقا

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴؛ شاخص‌های توسعه جهانی ۲۰۲۳.

نمودار ۴ گروه‌های (پنجک‌های) عملکرد بر اساس هر مؤلفه را نمایش می‌دهد و حضور کشورهای با درآمد پایین و درآمد متوسط را در دو پنجک بالای هر مؤلفه نشان می‌دهد. کشورهای با درآمد پایین و درآمد متوسط در دو پنجک بالای تمام مخلفه‌ها مربوط به آمادگی کسب و کار حضور دارند. به‌طور کلی، ۲۹ کشور از ۳۸ کشوری که در این سطوح درآمدی دسته‌بندی شده‌اند، در دو پنجک بالای حداقل یک مؤلفه آمادگی کسب و کار حضور دارند. خدمات مالی و مالیات بیشترین تعداد کشورهای با درآمد پایین و درآمد متوسط (۱۴ کشور) را در دو پنجک بالا دارا هستند که پس از آن‌ها، خدمات عمومی (۱۳ کشور)، ورشکستگی کسب و کار (۱۲ کشور) و محل کسب و کار، حل و فصل اختلافات و نیروی کار (۱۱ کشور) قرار دارند. این نتایج بر این نکته تأکید می‌کند که محیط‌های کسب و کار قوی می‌توانند در تمامی سطوح درآمد البته در برخی زمینه‌های خاص وجود داشته باشند.

نمودار ۴- کشورهای با درآمد کم و متوسط در دو پنجم بالا در هر مؤلفه یافت می‌شوند.

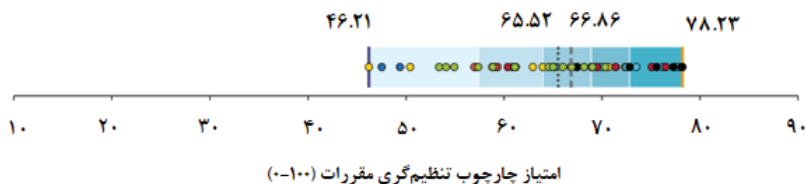
منبع: آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴

۲-۳- کشورهای در خدمات عمومی بیشترین تنوع را دارند، سپس در کارآیی عملیاتی و در آخر در چارچوب تنظیم‌گری مقررات

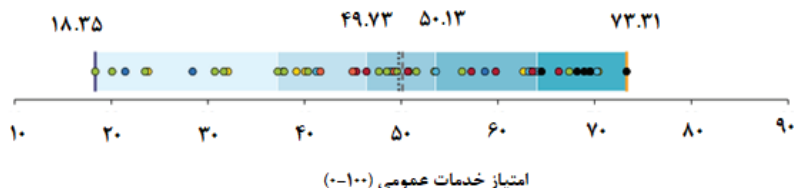
بین سه رکن ارزیابی شده توسط آمادگی کسب و کار، رکن خدمات عمومی با دامنه ۵۴٫۹۶ امتیاز وسیع‌ترین دامنه را دارد (نمودار ۵). کارآیی عملیاتی دارای دامنه امتیاز ۴۶٫۹۷ است و چارچوب تنظیم‌گری مقررات دامنه‌ای برابر با ۳۲٫۰۲ امتیاز دارد. این نتایج نشان می‌دهد که نهادها و زیرساخت‌های حمایتی از کسب و کار در کشورها به طرز قابل توجهی متفاوت است، همان‌طور که تجربه یک بنگاه در تنظیم‌گری مقررات و استفاده از خدمات عمومی نیز چنین است. از سوی دیگر به نظر می‌رسد که محیط تنظیم‌گری مقررات در همه کشورها همگنی بیشتری داشته است.

نمودار ۵: خدمات عمومی به طور متوسط وسیع‌ترین دامنه و ضعیف‌ترین عملکرد را در بین ارکان آمادگی کسب و کار دارد.

بخش الف. رکن ۱، چارچوب تنظیم‌گری مقررات

ب. رکن ۲، خدمات عمومی

ج. رکن ۳، کارایی عملیاتی

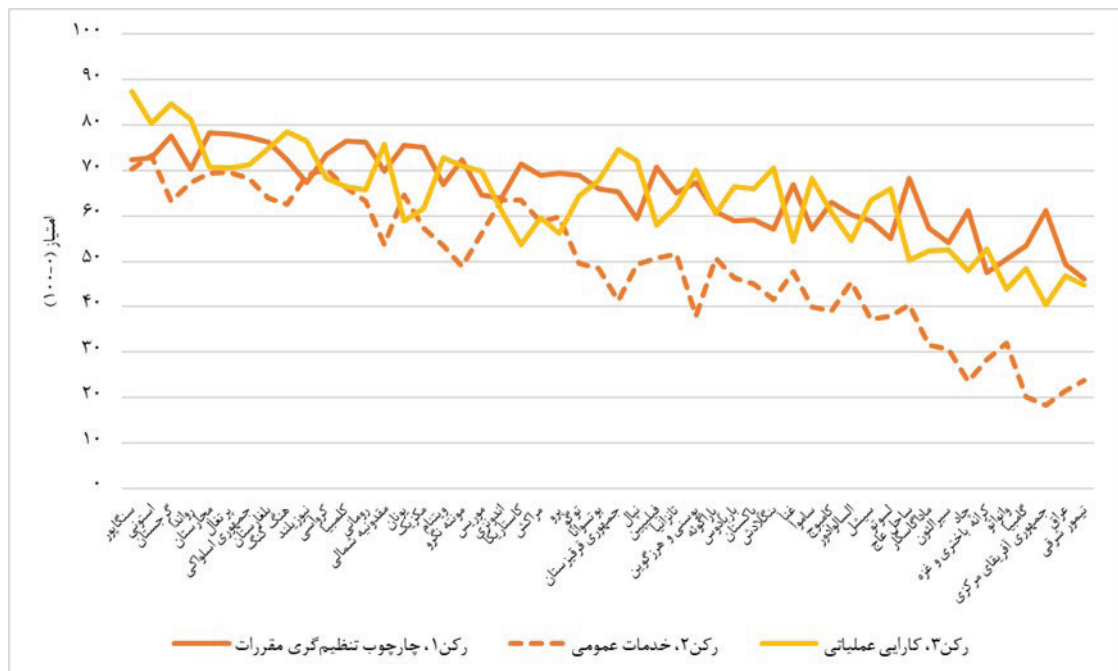

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴.

برای هر رکن، امتیازات حداقل، میانگین، میانه و حداکثر با خطوط عمودی نشان داده شده‌اند. نقاط نشان‌دهنده هر کشور است که بارنگ مخصوص به گروه‌بندی منطقه‌ای هر کشور مشخص شده است. پنل‌های آبی نمایانگر پنج‌گانه هستند (که رنگ‌های تیره‌تر عملکرد بهتری را نشان می‌دهند).

این نکته در نمودار ۶ بیشتر تأکید شده است که امتیازات ارکان را برای هر کشور نشان می‌دهد. با کاهش امتیازات ارکان از کشورهای با عملکرد بالا به سمت کشورهای با عملکرد پایین‌تر، کاهش امتیازات در رکن خدمات عمومی سرعت بیشتری دارد و فاصله بین امتیازات خدمات عمومی و چارچوب تنظیم‌گری مقررات به‌طور قابل‌توجهی برای کشورهای با عملکرد پایین‌تر افزایش می‌یابد. این موضوع نشان می‌دهد که نابرابری در خدمات عمومی به‌طور چشمگیری منجر به تنوع عملکرد محیط کسب و کار در کشورها می‌شود.

نمودار ۶-۲، خدمات عمومی، به‌طور چشمگیری عامل تنوع در محیط کسب و کار در کشورهای مختلف است.

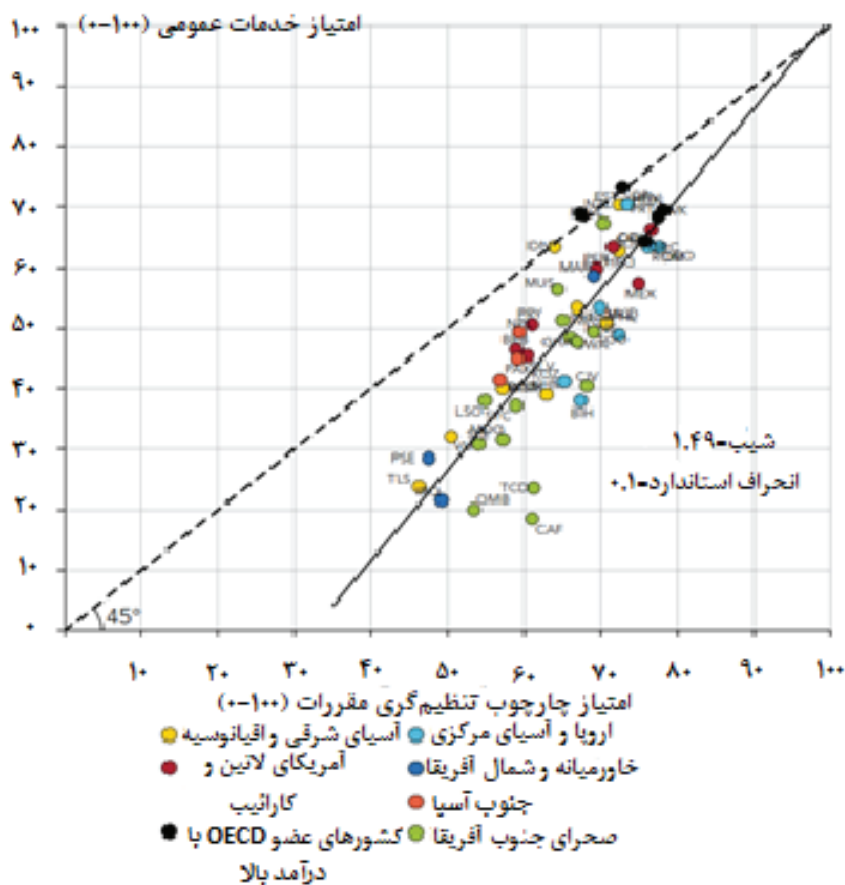

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴

۳-۳-کشورهادروضع تنظیم گری مقررات بهتر از ارائه خدمات عمومی عمل می کنند

داده‌های آمادگی کسب و کار شواهدی از یک «شکاف خدمات عمومی» در تمام گروه‌های منطقه‌ای و درآمدی ارائه می‌دهد؛ به عبارتی، تفاوت قابل‌توجهی بین امتیاز چارچوب تنظیم‌گری مقررات و امتیاز خدمات عمومی وجود دارد. نمودار ۷ نشان می‌دهد که امتیاز خدمات عمومی برای تقریباً تمام کشورها پایین‌تر از امتیاز چارچوب تنظیم‌گری مقررات است و این موضوع در موقعیت آن زیرخط ۴۵ درجه مشهود است. این شکاف در هنگام بررسی میانگین امتیازات در تمام گروه‌های منطقه‌ای و درآمدی نیز وجود دارد (نمودار ۸ بخش‌های الف و ب).

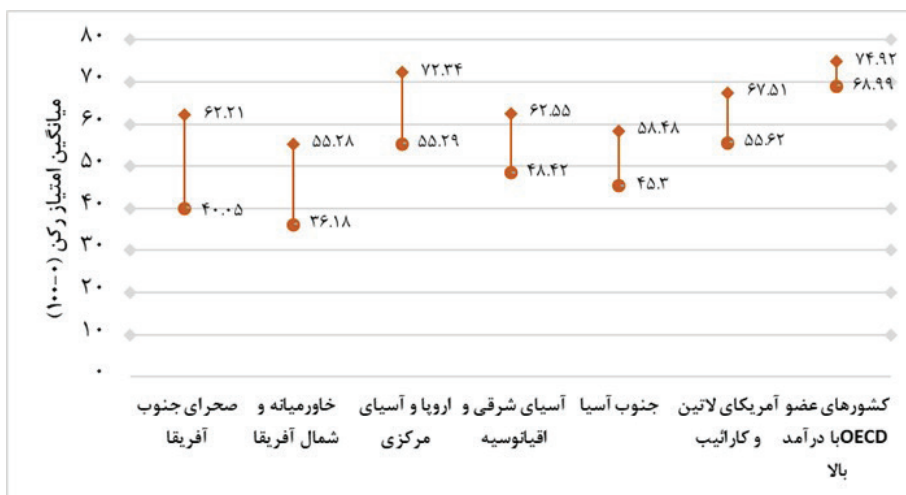
نمودار ۷- اکثر کشورها از «شکاف خدمات عمومی» رنج می‌برند: امتیازات آن‌ها در خدمات عمومی کمتر از امتیازاتشان در چارچوب تنظیم‌گری مقررات است.

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴

در سطح منطقه‌ای، کشورهای با درآمد بالا که عضو OECD هستند، کوچک‌ترین شکاف خدمات عمومی را (۵٫۹۳ امتیاز) دارند. سپس کشورهای آمریکای لاتین و کارائیب، جنوب آسیا و آسیای شرقی و اقیانوسیه دارای فاصله‌های به مراتب بزرگ‌تری به ترتیب با ۱۱٫۸۹، ۱۳٫۱۸ و ۱۴٫۱۳ امتیاز هستند. کشورهای اروپا و آسیای مرکزی نیز با فاصله‌ای نسبتاً وسیع‌تر (۱۷٫۰۵ امتیاز) متمایز هستند، با اینکه به‌طور میانگین در رکن اول عملکرد بسیار خوبی دارند که نشان‌دهنده نواحی مهم در بهبود ارائه خدمات عمومی است. شکاف برای کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا (۱۹٫۱۰ امتیاز) و صحرای جنوب آفریقا (۲۲٫۱۶ امتیاز) عریض‌ترین است.

نمودار ۸- "شکاف خدمات عمومی" در همه مناطق، سطح درآمدها و مؤلفه‌های مختلف مشهود است.
بخش الف. براساس منطقه

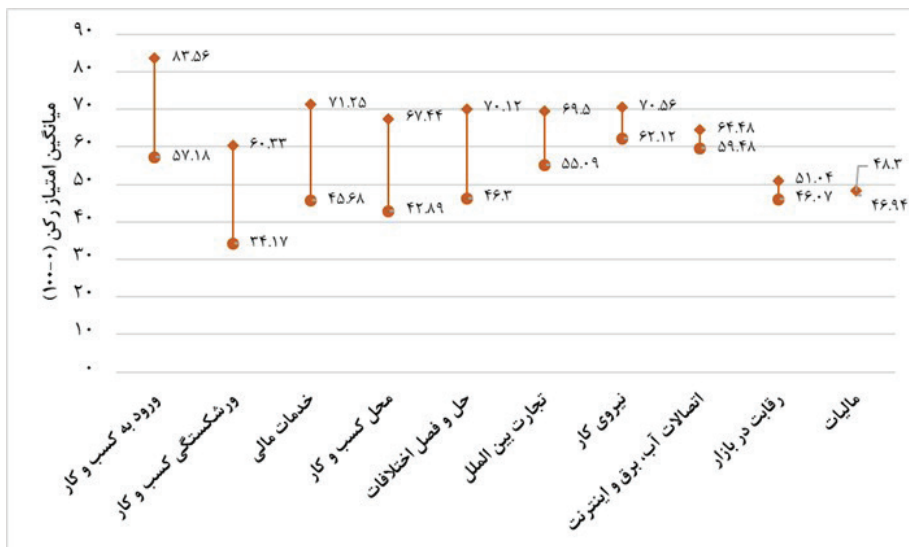
● رکن ۱، چارچوب تنظیم‌گری مقررات ◆ رکن ۲، خدمات عمومی — شکاف رکن

بخش ب. براساس سطح درآمد

● رکن ۱، چارچوب تنظیم‌گری مقررات ◆ رکن ۲، خدمات عمومی — شکاف رکن

بخش ج. براساس مؤلفه

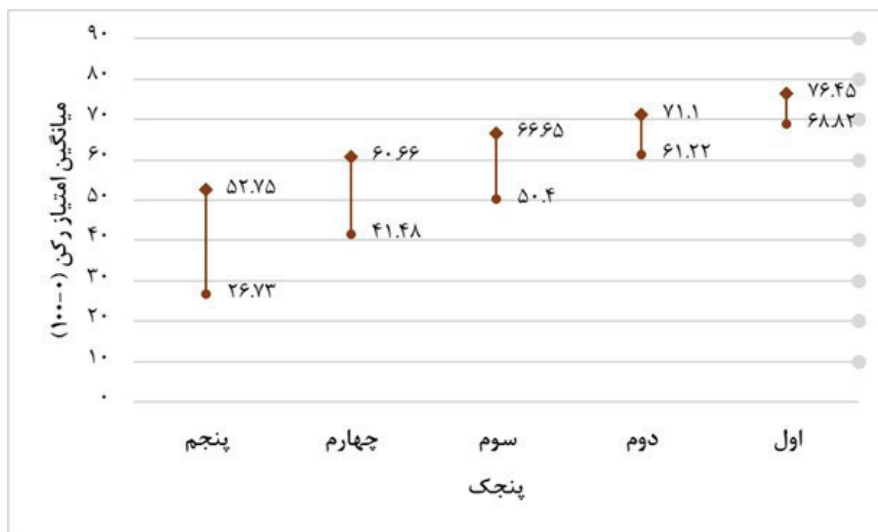

● رکن ۱، چارچوب تنظیم‌گری مقررات ◆ رکن ۲، خدمات عمومی — شکاف رکن

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴

در سطح درآمد، کشورهای با درآمد بالا کمترین شکاف (۸٫۱۳ امتیاز) را دارند. با حرکت به سمت سطوح درآمدی پایین‌تر، شکاف به‌طور تدریجی افزایش می‌یابد، به‌طوری‌که این فاصله در کشورهای با درآمد متوسط رو به بالا ۱۵٫۰۳ امتیاز، در کشورهای با درآمد متوسط رو به پایین ۱۷٫۷۵ امتیاز و در کشورهای با درآمد پایین ۲۶٫۴۶ امتیاز است. در میان مؤلفه‌های مختلف (نمودار ۸ بخش ج، شکاف خدمات عمومی در زمینه ورود به کسب و کار بیشتر از بقیه است و در مالیات شکاف وجود ندارد. با این حال، با بهبود محیط کسب و کار، این فاصله به‌طور قابل‌توجهی کاهش می‌یابد (نمودار ۹). با حرکت از پنجک‌های پایین به سمت پنجک‌های بالا برای دو رکن، شکاف خدمات عمومی از ۲۶٫۰۲ و ۱۹٫۱۸ امتیاز در پنجک‌های پنجم و چهارم به کمتر از ۸ امتیاز در پنجک اول کاهش می‌یابد.

نمودار ۹- "شکاف خدمات عمومی" به‌طور قابل‌توجهی با بهبود محیط کسب‌وکار کاهش می‌یابد.

● رکن ۱، چارچوب تنظیم‌گری مقررات ◆ رکن ۲، خدمات عمومی — شکاف رکن

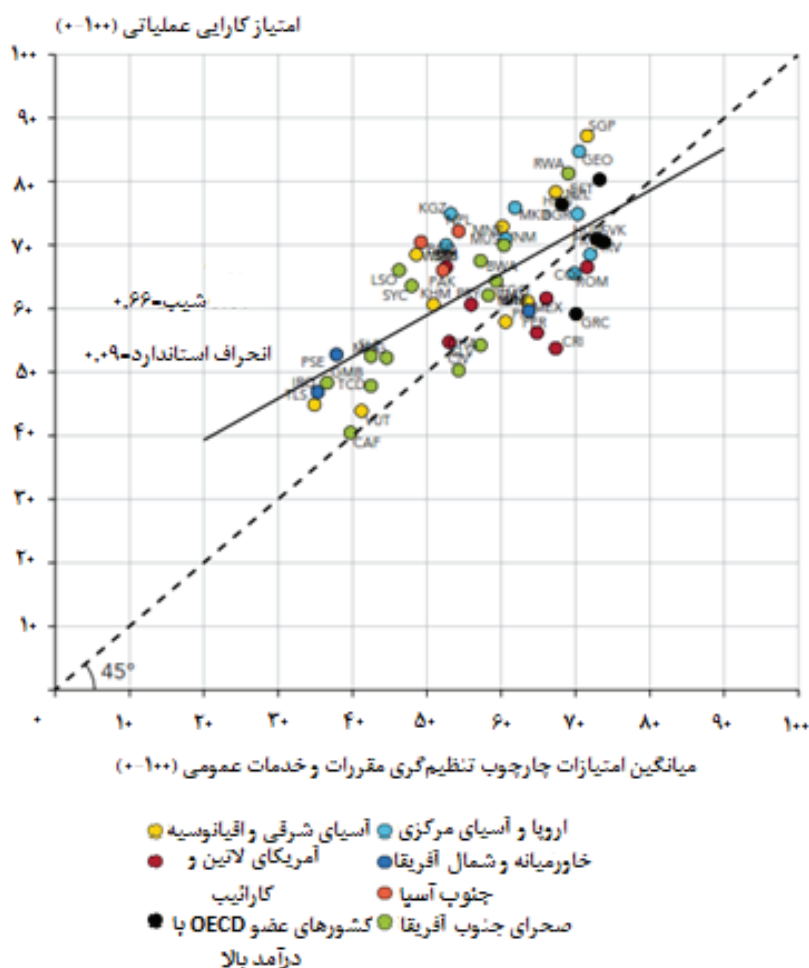
منبع: داده‌های آمادگی کسب‌وکار ۲۰۲۴

۳-۴- بنگاه‌های موجود می‌توانند در شرایط ضعیف تاب‌آوری داشته باشند، اما هم بنگاه‌های فعال و هم بنگاه‌های بالقوه می‌توانند در صورتی که محیط کسب‌وکار بهبود یابد، شکوفا شوند

امتیازات کارآیی عملیاتی برای اکثر کشورها بالاتر از میانگین امتیازات دو رکن دیگر (چارچوب تنظیم‌گری مقررات و خدمات عمومی) است (نمودار ۱۰). در میان ۱۰ مؤلفه، رکن کارآیی عملیاتی به‌طور میانگین از رکن خدمات عمومی بهتر عمل می‌کند و جالب‌توجه است که این رکن در مؤلفه‌های محل کسب‌وکار، اتصالات آب، برق و اینترنت و مالیات از رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات هم پیشی می‌گیرد (نمودار ۱۱). این الگوها نشان‌دهنده توانایی تطبیق بنگاه‌ها در محیط‌هایی است که با کمبود خدمات عمومی مواجه هستند و نشان می‌دهد که ممکن است این بنگاه‌ها مکانیزم‌های مقابله‌ای برای گذار از محیط کسب‌وکار خود را توسعه داده باشند. اگرچه بنگاه‌ها در شرایط چالش‌برانگیز تاب‌آوری نشان می‌دهند، اما این پتانسیل را دارند که در صورت بهبود شرایط شکوفا شوند. چنین بهبودهایی همچنین می‌تواند بازار را برای ورود تازه‌واردان به کسب‌وکار پرورش دهد که

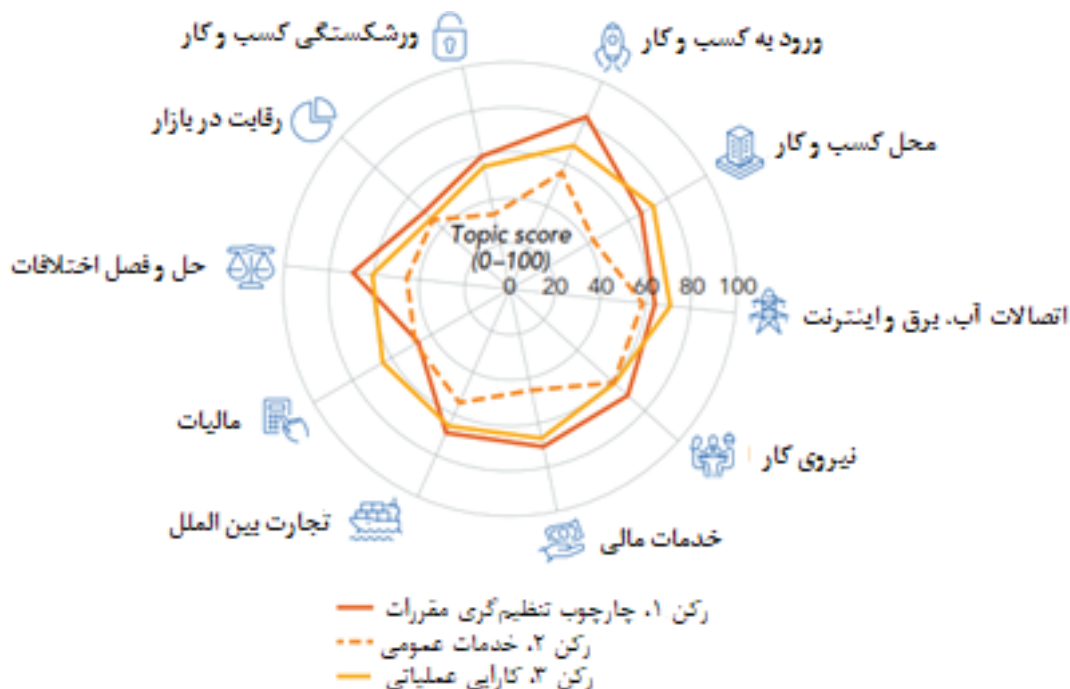
امری ضروری برای یک محیط کسب و کار پویا، نوآور و متنوع است. یک نکته قابل توجه در تفسیر این داده‌ها این است که بنگاه‌هایی که برای محاسبه شاخص‌های کارایی عملیاتی استفاده شده‌اند، از بخش رسمی انتخاب شده‌اند و بنگاه‌های بسیار کوچک یا تازه تأسیس را شامل نمی‌شوند. بنگاه‌های بزرگ‌تر و قدیمی‌تر ممکن است نسبت به ضعف در تنظیم‌گری مقررات و خدمات عمومی حساسیت کمتری داشته باشند.

نمودار ۱۰- برای اکثر کشورها، امتیازات در رکن کارایی عملیاتی بالاتر از میانگین امتیازات در رکن چارچوب تنظیم‌گری مقررات و رکن خدمات عمومی است.

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴.

نمودار ۱۱- بنگاه‌ها در برابر «شکاف خدمات عمومی» در همه مؤلفه‌ها تاب‌آوری دارند.

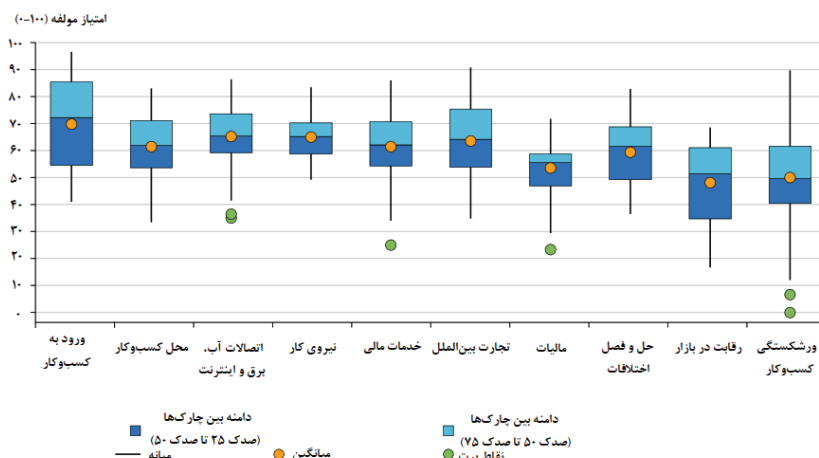

منبع: داده‌های آمادگی کسب‌وکار ۲۰۲۴

۳-۵- اکثر کشورها در تمام مؤلفه‌های آمادگی کسب‌وکار فرصت بهبود دارند

نمودار ۱۲ توزیع امتیازات برای تمامی مؤلفه‌های آمادگی کسب و کار را به صورت مختصر نشان می‌دهد. مؤلفه ورود به کسب‌وکار بالاترین میانگین امتیاز (۶۹٫۹۶ امتیاز) را دارد، سپس اتصالات آب، برق و اینترنت (۶۵٫۱۳ امتیاز) و نیروی کار (۶۴٫۹۹ امتیاز) قرار دارند. برعکس، مؤلفه‌هایی که پایین‌ترین میانگین امتیازات را دارند عبارت‌اند از رقابت در بازار (۴۸٫۰۴ امتیاز)، ورشکستگی کسب‌وکار (۴۹٫۹۹ امتیاز) و مالیات (۵۳٫۵۰ امتیاز). این الگوها نشان‌دهنده تنوع بالای عملکرد کشورها در به‌کارگیری شیوه‌های خوب بین‌المللی در تنظیم‌گری مقررات و خدمات عمومی و اجرای عملی آن‌ها بوده و نشان می‌دهد پتانسیل بهبود در همه مخلفه‌ها وجود دارد.

نمودار ۱۲- توزیع امتیازات نشان می‌دهد زمینه برای بهبود در همه مؤلفه‌ها وجود دارد.

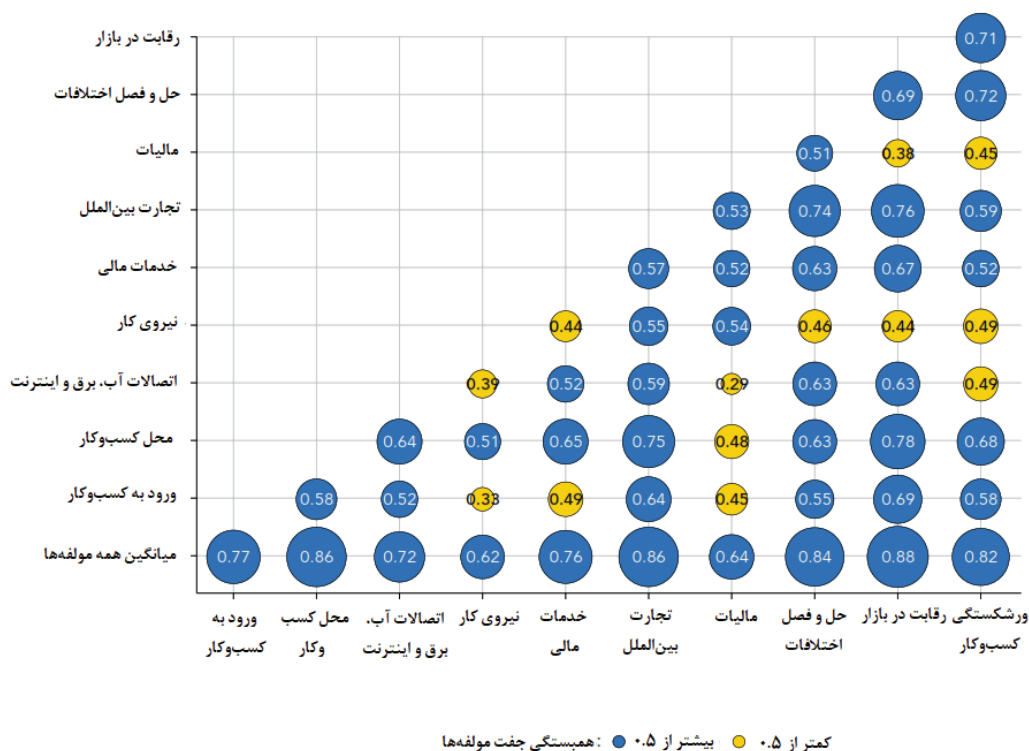

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴

این نمودار نمایش‌دهنده توزیع امتیازات مربوط به هر مؤلفه آمادگی کسب و کار در میان ۵۰ کشور است. در این نمودار میانه (خط سیاه افقی که جعبه‌های آبی روشن و تیره را تقسیم می‌کند)، میانگین (نقاط نارنجی)، دامنه بین چارک‌ها (صدک ۲۵ و صدک ۷۵، جعبه‌های آبی روشن و تیره) و شاخص‌های استاندارد را نشان می‌دهد. نقاط خارج از شاخص‌ها نمایانگر نقاط پرت برای هر مؤلفه هستند (نقاط سبز).

به‌علاوه، یک همبستگی مثبت قابل‌توجه در تمام مخلفه‌ها مطابق با نمودار ۱۳ نشان می‌دهد که کشورهایی که در یک مؤلفه، محیط کسب و کار مطلوبی دارند، معمولاً در مؤلفه‌های دیگر نیز عملکرد خوبی دارند. پذیرش یک برنامه اصلاحات جامع که همه مؤلفه‌های آمادگی کسب و کار را شامل شود برای ایجاد بهبودهای قابل‌توجه در محیط کلی کسب و کار ضروری است.

نمودار ۱۳- کشورهایی که دارای محیط کسب و کار مطلوب در یک مؤلفه هستند، در مؤلفه‌های دیگر عملکرد خوبی دارند.

منبع: داده‌های آمادگی کسب و کار ۲۰۲۴

این نمودار بر اساس امتیازات مربوط به هر مؤلفه آمادگی کسب و کار در ۵۰ کشور نمونه‌گیری شده است. حباب‌های آبی نشان‌دهنده همبستگی بیشتر از ۰.۵ بین هر دو مؤلفه هستند، درحالی‌که حباب‌های زرد همبستگی کمتر از ۰.۵ را نشان می‌دهد. اندازه حباب نمایانگر اندازه نسبی همبستگی است. تمامی همبستگی‌ها مثبت و از نظر آماری در سطح ۱ درصد معنادار هستند.

۶-۳. یافته‌های حاصل از موضوعات بین‌رشته‌ای شامل پذیرش دیجیتال، پایداری زیست‌محیطی و جنسیت، تنوع بین‌کشورها را نمایان می‌کند

آمادگی کسب‌وکارها، داده‌هایی در مورد سه مؤلفه اساسی بین‌رشته‌ای (پذیرش دیجیتال، پایداری زیست‌محیطی و جنسیت) را نیز جمع‌آوری می‌کند که در ارکان مربوط به مؤلفه‌ها گنجانده شده و بخشی جدایی‌ناپذیر از امتیازات مربوط به هر مؤلفه هستند.

❏ داده‌های مربوط به پذیرش دیجیتال نشان‌دهنده تنوع میان کشورها در به‌کارگیری خدمات عمومی دیجیتال است، به‌طوری‌که برخی از خدمات (مانند در دسترس بودن درگاه‌های خدمات آنلاین برای پرداخت مالیات) نسبت به سایرین (مانند مزایده‌های الکترونیکی قانونی) فراگیری بیشتری دارند. این الگو نشان می‌دهد که کشورها هنوز باید مجموعه وسیعی از خدمات دیجیتال را توسعه دهند. به‌طور کلی پذیرش خدمات عمومی دیجیتال با سطوح درآمد همبستگی مثبت دارد. به‌عنوان مثال، نگاه‌ها در کشورهای با درآمد بالا به‌طور قابل‌توجهی بیشتر از شرکت‌ها در کشورهای با درآمد پایین از پرداخت‌های الکترونیکی استفاده می‌کنند. با این حال، در میان کشورها در همان رده درآمدی، تنوع قابل‌توجهی وجود دارد که نشان می‌دهد دیجیتالی‌سازی مؤثر خدمات عمومی در هر سطح درآمدی قابل‌دستیابی است.

❏ در زمینه پایداری زیست‌محیطی، بسیاری از موارد هنوز نیاز به آموزش بیشتری دارد. یکی از روندهای نوظهور نشان می‌دهد که بسیاری از شیوه‌های مطلوب زیست‌محیطی به‌طور گسترده‌ای پیاده‌سازی نمی‌شوند. درحالی‌که تقریباً تمام کشورها تنظیم‌گری مقررات ملی زیست‌محیطی برای ساخت‌وساز را پذیرفته‌اند (۴۷ کشور از آن‌ها ارزیابی تأثیرات زیست‌محیطی را الزامی کرده‌اند)، مشوق‌ها برای ترویج استانداردهای ساخت‌وساز سبز به‌طور قابل‌توجهی کم هستند و تنها ۱۰ کشور چنین اقداماتی را پیاده‌سازی کرده‌اند. تنظیم‌گری مقررات مربوط به تأمین آب پایدار در حدود نیمی از کشورها وجود دارد که نشان‌دهنده یک تعهد در حال رشد اما ناقص به حفظ آب است. این یافته‌ها نشان‌دهنده پیشرفت ناپایدار به سمت شیوه‌های مطلوب زیست‌محیطی هستند و نیاز به پذیرش گسترده‌تر تنظیم‌گری مقررات و مشوق‌های کسب‌وکار برای دستیابی به اهداف پایدار جهانی را مورد تأکید قرار می‌دهند.

❏ در مورد جنسیت، یافته‌ها نشان می‌دهند که نیاز به بهبود داده‌های تفکیک‌شده بر اساس جنسیت وجود دارد تا بتوان به‌طور مؤثری نابرابری‌های جنسیتی را اندازه‌گیری کرد. به‌عنوان مثال، بسیاری از کشورها چنین داده‌هایی از نظر مالکیت زمین و همچنین نمایندگی قضات، واسطه‌ها و داوران بر اساس جنسیت را در اختیار ندارند. در خصوص برنامه‌های هدفمند جنسیتی برای کارآفرینان زن، حدود نیمی از کشورهای مورد بررسی، حمایت‌های تخصصی مانند مراکز رشد و شتاب‌دهنده‌ها را ارائه می‌دهند. با این حال، تنها اقلیتی دارای تنظیم‌گری مقررات حساس به جنسیت در زمینه‌های تأمین مالی و تجارت هستند. پیشرفت‌های قابل توجهی هنوز در زمینه‌های مختلف اندازه‌گیری شده توسط آمادگی کسب و کار هنوز مورد نیاز است تا منجر به پیشبرد سیاست‌های حساس به جنسیت در جهت ارتقای کسب و کارهای مربوط به زنان شود.

۴- جمع‌بندی و راه‌پیش‌رو

❏ هدف از ارزیابی‌های پروژه آمادگی کسب و کار، بهبود وضعیت بخش خصوصی است که نه تنها از طریق افزایش منافع بنگاه‌های فردی صورت می‌گیرد، بلکه همچنین از طریق ارتقای منافع کارگران، مصرف‌کنندگان، شرکت‌های جدید بالقوه و محیط‌زیست طبیعی صورت می‌پذیرد. آمادگی کسب و کار قصد دارد این هدف را با تمرکز بر سه حوزه اصلی تحقق بخشد:

الف- حمایت از اصلاحات: آمادگی کسب و کار به دنبال اصلاح سیاست‌ها از طریق ارتباط مؤثر با معیارهای بین‌المللی است و درهای اشتراک دانش و گفتگوی سیاسی را برای دولت‌ها، بخش خصوصی، گروه بانک جهانی و سایر نهادهای توسعه‌ای باز می‌کند. ب- راهنمایی سیاستی: آمادگی کسب و کار، تغییرات خاص سیاستی را از طریق داده‌ها و اطلاعات جامع و مرتبط راهنمایی می‌کند و نشان می‌دهد که هر کشور چه اندازه و چگونه از بهترین شیوه‌های بین‌المللی عقب‌مانده است.

پ- تحلیل و تحقیق: آمادگی کسب و کار داده‌های دقیق برای تحقیق و تحلیل فراهم می‌کند و به شفاف‌سازی محرک‌ها و مکانیزم‌های توسعه بخش خصوصی می‌پردازد.

❏ در این گزارش، عملکرد کشورها در چارچوب تنظیم‌گری مقررات از عملکرد آنان در ارائه خدمات عمومی، بهتر بوده است. به‌طور خلاصه، یک شکاف قابل‌توجه در اجرای این مقررات وجود دارد؛ اما خبر خوب این است که این شکاف زمانی که کیفیت تنظیم‌گری مقررات بهبود یابد، کاهش می‌یابد.

❏ کشورهای ثروتمند معمولاً بیشتر آماده کسب‌وکار هستند، اما یک کشور نیازی به ثروتمند بودن ندارد تا یک محیط کسب‌وکار خوب ایجاد کند. در میان ۵۰ کشوری که در سال ۲۰۲۴ ارزیابی شدند، چندین کشور در حال توسعه در چندین دسته در بین ۱۰ رتبه برتر قرار دارند؛ رواندا برای خدمات عمومی و کارایی عملیاتی، کلمبیا برای چارچوب تنظیم‌گری مقررات و خدمات عمومی و گرجستان برای چارچوب تنظیم‌گری مقررات و کارایی عملیاتی. این موضوع نشان می‌دهد که پیشرفت برای اکثر کشورها ممکن است.

❏ فراتر از ارزیابی وجود قوانین و مقررات حاکم بر کسب‌وکار، «آمادگی کسب و کار» به چگونگی انجام خدمات عمومی موردنیاز برای تبدیل اهداف به واقعیت‌ها می‌پردازد. آیا خدمات عمومی، آب و برق کافی برای کسب‌وکارها فراهم می‌کنند؟ آیا دولت‌ها انجام

تعهدات مالیاتی و رعایت الزامات زیست‌محیطی و اجتماعی را برای کسب‌وکارها تسهیل می‌کنند؟ آیا آن‌ها سیستم‌هایی را برای تسهیل اشتراک‌گذاری اطلاعات مرتبط با کسب‌وکار بین نهادهای دولتی راه‌اندازی کرده‌اند؟ آیا آن‌ها پایگاه‌های داده عمومی را فراهم کرده‌اند که از شفافیت و جریان آزاد اطلاعات ضروری برای یک فضای کسب‌وکار سالم پشتیبانی کند؟ یعنی توجه به وجود خدمات عمومی اهمیت ویژه‌ای یافته است.

❏ دولت‌ها باید تلاش‌های خود را برای آمادگی کسب و کار افزایش دهند زیرا زمانی که اصلاحات کسب‌وکار به‌درستی انتخاب و به‌دقت پیاده‌سازی شوند، می‌توانند به‌صورت هم‌زمان رشد اقتصادی را تسریع کنند، بهره‌وری را افزایش دهند و به کاهش انتشار آلودگی هوا کمک کنند.

❏ باتوجه به موارد یادشده، ایجاد دبیرخانه ویژه پروژه آمادگی کسب و کار در کشور با همکاری بخش‌های خصوصی و دولتی ضرورت دارد تا ضمن بررسی و مطالعه عمیق گزارش یادشده، مقدمات لازم برای تدوین استانداردهای کسب‌وکار در حوزه قوانین و مقررات و همچنین ارائه خدمات مرتبط در کشور را در دستور کار قرار داده و با انجام آزمون‌های مقدماتی، کارایی عملیاتی برای ارائه خدمات و چارچوب‌های تنظیم‌گری در بخش‌های مختلف کشور را مورد ارزیابی قرار دهد.

❏ گزارش آمادگی کسب و کار شامل اطلاعات دقیقی است که می‌تواند برای راهنمایی اصلاحات سیاستی خاص مورد استفاده قرار گیرند. این داده‌ها در متن اصلی گزارش و به‌طور دقیق‌تر در وب‌سایت آمادگی کسب و کار (<https://www.worldbank.org/en/>) و businessready) از طریق امکانات و ابزارهای قابل دسترس، ازجمله پروفایل‌های اقتصادی ارائه می‌شوند.

مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی

